

ABONAMENTUL

Pe un an 24 Cor.
 Pe jumătate an 12 "
 Pe 1 lună 2 "
 Nrul de Duminică pe un an 4 Cor.
 Pentru România și America 10 Cor.
 Pentru România și străinătate nrul de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA și ADMINISTRAȚIA
 Deák Ferenc-utca nr. 20.

INSERȚIUNILE se primesc la administrație.

Manuscripte nu se înapoiază.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Jubileul încoronării.

(*) În ziua de 8 Iunie se împlinesc 40 ani dela încoronarea ca rege al Ungariei a M. Sale Francisc Iosif I. În Budapesta se va serba acest jubileu cu solemnitate. În reședințele episcopoești și ale comitatelor de asemeni. În genere, se poate însă zice, că e mai puțină însuflețire de cum s'ar fi așteptat lumea, în era guvernului național.

Cauza nu trebuie ghicită. Ea se știe. Tocmai cei cari sunt azi la cârmă se jecăzesc a jubila prea ostentativ. Într'adevăr, de patruzeci de ani kossuthiștii au strigat într'una că motivele tuturor relelor din țară este — Neamțul și guvernele swartz-geliste cari s'au părăndat la putere și s'au căciulit — Vienei.

Brodând pe tema asta nainte, cu insistență, sgomot și chiar cu ostentațiune și violență, kossuthiștii au aprins, să ardă cu flacăra, visurile și dorințele »națiunii«, cum scria »Budapesti Hirnap«, și prin necumpătul acesta în ce privește luptele politice, au ajuns la putere.

Ce pot să arete însă, fie chiar numai ca perspectivă, nu ca fapt împlinit, »națiunii«, după mai bine de un an de când stau la putere? Nimic!

Armata a rămas și rămâne cum vrea — Neamțul. Contingentul de recruți se votează cum cere M. Sa. Transacția economică se va încheia cum vor austriacii. Doar singuri noi, naționalitățile, am fost lăsați drept câmp de exploatare pentru d'alde Apponyi...

Și iată-ne deci unii nemulțumiți, iar alții dânc îngrijorați în fața jubileului. Nemul-

țumiții sunt cei înregimentați în garda kossuthistă, iar măhnite naționalitățile, dintre cari nici una n'are nici cel mai mic motiv să se bucure de darurile erei constituționale maghiare, ci din contră: soarta lor a fost nu se poate mai amară așa, încât cu drept cuvânt se pot plânge de cece au trebuit să îndure sub constituționalismul acesta. Au potrivit adecă așa de bine lucrurile conzilierii responsabili ai Coroanei, încât după 40 ani regim parlamentar, naționalitățile se simt ca scoase din vieța de stat și cu cât zilele trec, cu atât se conving că era mai bun absolutismul împărătesc decât parlamentarismul actual de castă și de rassă.

Așa se explică de ce jubileul are un caracter pur oficios: serbează cei cărora li-se impune în virtutea dignității și poziției oficiale a lor.

Incolo nici ungerii nici naționalitățile din inițiativa particulară n'au aranjat nimic pentru a da zilei un fast mai impozant.

Măcar că n'a fost rege, care ungerilor să le fi fost un părinte mai bun decât Francisc Iosif, sub care s'au resfățat în dragă voce, sub care excepționând armata, încolo tot li-s'a dat în stăpânire, încât față de noi s'a permis până și nimicirea școlilor...

De bunătatea aceasta fruntașii partidelor maghiare au abuzat însă și în popor au deșteptat dorințe cari nu stau în raport cu puterea neamului ungeresc.

De aici conflictul de sentimente vădit dintre Coroană și majoritatea »nației«, de aici situația ciudată că la cârmă au ajuns politicieni cu cari în Septembrie 1905 M. Sa a tratat aspru, și stau la guvern știind

că programul lor politic nu-l pot realiza, iar cece le-a impus Coroana, nu vor să îndeplinească!

Încât, ne privește, se înțelege, n'avem să conturbăm cu nimic liniștea serbării jubilare. Intenționat ori din sila împrejurărilor am fost tratați așa ca să nu ne putem încălzi la auzul constituționalismului actual, nu întrebăm. Ci ne aducem aminte, că la încoronarea dela 1867 fusese vorba și de satisfacerea dorințelor juste ale naționalităților, la 1868 chiar s'a făcut începutul, — azi însă nu se mai ține cont de noi!

Ce ne-ar putea deci îndemna la veselie?

Urăm de altfel M. Sale încă tot zile cu deplină sănătate și pentru câte ne-a făcut, îi suntem recunoscători.

Mângăiați am fi numai văzând că se inaugurează și în Ungaria regimul care dincolo și-a început vieța d'odată cu acordarea sufragiului universal.

Casa magnaților va ținea ședință mâne la orele 12.

Mandatul deputatului dr. Stefan Petroviciu. În contra mandatului dela Zorlenț-mare s'a ridicat protest, după cum se șie. Comisia a VI de verificare a și pus pus termin pe 14 Iunie pentru pertractarea acestui protest. În zilele acestea însă s'a retras protestul pe motivul, că nu voiesc să expună cercul electoral agitațiilor unei noi alegeri (!?).

Transacțiunea. Ministrul Wekerle a folosit ocaziunea călătoriei sale la Viena și a discutat chestia transacției cu ministrul de finanțe austriac, Korytowski.

FOIȚA ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

In vilegiatură.

II.

In jurul Veldesului. — Religiozitate.

Într'o zi am făcut pe jos înconjurul lacului, pe un drum ce durează în mers potrivit vre-un ceas și jumătate. E una din cele mai poetice plimbări. Pornind dela Luisenbad Hotel, unde sunt și băile termale, mergi numai printre liliaci și corni înfloriți.

Ici colo câte o vilă ascunsă în verdeață, mai departe o vâlcea cu poienițe în cari merii, gutuii, perii și corcodușii ning petale alb-rozate, pe margerittele și trifoii înfloriți. Alei de nuci și stejari bătrâni duc în parcuri umbroase unde pășărelele au întregi regaturi. În altă parte pădurea rămâne în laturi și un prund spațios răsună în bășăritul ritmic al cherestelelor de pe marginea Savitei. Apoi te înfunzi iar în crânguri de fagi unde brădetul și pinii exală toată puterea miroscului lor pătrunzător și miosotul răsare modest printre lăcrămioarele parfumate și feriga aromată. Sunt colțisoare pline de farmec de unde nu-ți mai vine să pleci.

Pe un platou ridicat, în fața unui parc îngrijit, cu albe potecuțe pietruite, se ridică în plină lumină »Villa Bella« în stilul roman cu ferestre largi, cu mici colonade, de asupra o terasă suspendată, unde înfloresc trandafiri albi!

Nițel mai depărcior palatul Windischgräetz, înalt, vast, în mijlocul unui parc nesfârșit unde mâna omului a adăugat puțin dar natura a dăruit cu prisos. În jos spre lac are o capelă mică, privesc palatului dinspre lac e grandioasă. Aci vine ades Elisabeta Principesă de Windischgräetz și se pare că șederea îi e foarte plăcută, înconjurată de atâta frumusețe sălbatecă.

După-ce lăsăm în stânga orașele Handstrük și Schalkendorf ajungem în dreptul insulei Maria unde se află o biserică catolică, din veacul al 14-lea. În turnul bisericii e un mic clopot ce la o anume adiere de vânt răsună cu un dăngănit mistic; legenda spune că ori de câte ori bate clopoiul, acel ce-l aude și-și exprimă o dorință în chip de rugăciune către Domnul, de se roagă cu credință îi va fi împlinită. Nu știu dacă cerul îmi va fi primit pe a mea, căci tocmai în clipa când sunetul duios ajunsese până la mine aveam o mare, o sfântă dorință în gând. Acea de a-mi păstră veșnic fericirea deplină, din însăși clipa aceea!

Sunt în biserică aceea frescuri bine conservate, de 600 de ani.

Ascunsă într'o grădină de iasomie și liliac alb în plină floare, o altă vilă drăguță în stilul feudal ne a atras atenția. Pe peretele dinspre apus, pictat, un mândru cavaler rezemat pe o helebardă sunând din corn, cu inscripția: »Mit Herz und Hand, für schönes Kreinenland. — Iulienheim«. Când ocolul lacului fu complectat, apucarăm pe o potecuță în sus, spre castelul Veldes. Într'o jumătate de ceas am fost sus. Intrarăm întâiu într'o grădină părăsită unde stâlpii zidiți erau aproape de tot dărămați și edera împlinise lipsa.

Burueni înalte ascundeau șopârle ce fugeau speriate. Pe o poartă de piatră încă bine conservată am pătruns în curtea din interiorul castelului.

Scări largi de piatră, acoperite cu mușchi, ne-au dat trecere în sus de unde am putut arunca o ochire asupra edificiului. O colosală zidire în piatră cu turnuri ce amintesc vechea Bastilie, ferestre mici cu obloane roase și drugii de fer, în jos subterane întunecoase, pivniți cu ganguri, vre-o 20-30 de odăi, parte mobilate se zice, (acum erau încuiate) toate învăluite într'o atmosferă de pustiu și părăginit, un miros de vechi și mucegai, de-ți strângea inima a urit. Castelul e zidit încă din anul 1004 când a fost proprietatea împăratului Henrich al II-lea, care l'a dăruit Episcopului de Brixen, Albuli von Sălen. În 1236 împăratul Frederic al II-lea a întărit posesiunea Episcopatului. A trecut apoi în posesiunea provinciei Craina, iar astăzi se află în stăpânirea privată a unui anume domn Adolf Muhr din Viena. Se închiriază cu 6000 cor. pe sezon. Tot ce e plin de atracție acolo, e o frumoasă terasă în grădina din fața castelului, pe marginea stâncei, de unde se desfășoară înaintea privirii o întreagă panoramă. La est Alpii înzăpeziți, în jos întinse sub câmpii verzi, orașelul Radamsdorf și Kumbergul minunat, la nord Tringlavul și Stonul, două vârfuri în poalele cărora grădini și livezi încărcate, dau un aspect cu totul variat, bogat, mănos și pitoresc privesc.

Am plecat de acolo pe înserate și parecă duceam cu noi îngrămădite în suflet un întreg cuprins de glorie, lumină, cântece și veselie îngropate în vremea apusă, stinse pentru totdeauna, lăsând în umbra timpului, un mister de fantome

La întrevăderea de Duminică dintre Wekerle și Beck s'a discutat și pasajul din mesajul de tron austriac referitor la tranșacțiunea vamală. Se afirmă, că acest pasaj va înregistra simplu rezultatul tratativilor de până acuma, exprimându-și regele speranța, că aceste tratative vor avea rezultat pozitiv.

Garantiile constituționale. »N. Fr. Presse« se ocupă în numărul de ieri cu garantiile constituționale, pe cari le pretinde coaliția. Acestea sunt: 1. estinderea cercului de competență a judecătorei administrative; 2. instituirea unei judecătorei în chestii de conflicte în cercurile de competență; 3. sistarea ingerinței excepționale a comitelui suprem; 4. reînființarea casselor comitatense; 5. abrogarea legii Szapáry; 6. desființarea instituției comisariilor regești; 7. prelungirea judicaturei curiale.

După informațiunile ziarului vienez regelui i-s'au prezentat proiecte numai despre cele două chestii dintâi, despre celelalte nu e nici un proiect, afară de judicatura curială pentru care deasemenea s'a cerut aprobare prealabilă.

Situația cabinetului Beck. Se telegrafiază din Viena, că baronul Beck s'a exprimat înaintea unei deputații despre situația guvernului în următorii termeni:

— Sunt optimist de profesiune și nu intenționez să-mi schimb însușirea. Prin urmare nu pot înțelege cum pot ajunge oamenii la deducțiunea, că guvernul demisionează, pentru că a ajuns la putere un asemenea partid, a cărui ținută parlamentară încă nu este cunoscută. Dacă lumea amenință mereu cu mărimea partidului social-democrat, pot răspunde numai cu întrebarea: Unde se începe în urma urmelor pericolul socialist? Cu cât e mai mare un partid, cu atât îi e mai mare responsabilitatea și cu atât se năzuiește mai mult, să obțină succese.

Sedința de ieri a camerei. În sedința de ieri a camerei s'a continuat dezbaterile proiectului servitorilor. Discuție mai estinsă

s'a ivit numai la paragraful grevelor (57). La paragraful 61 s'a cerut constatarea numărului deputaților prezenți.

În sala de ședințe fiind numai 94 deputați prezenți, s'a suspendat ședința. Când s'a redeschis au fost de față peste o sută. S'au primit paragrafi 46—61.

Croații și proiectele despre C. F. Pentru ședința de azi a camerei sunt puse la ordinea zilei și proiectele C. F. Deputații croați vor avea astăzi o întrunire, ca să se înțeleagă asupra ținutei, ce vor avea să o observe față cu aceste proiecte. Se afirmă, că deputații croați nu sunt mulțumiți cu modificarea, pe care au primit-o partidele coaliției la propunerea ministrului Iosipovici, conform căreia pe teritoriul Croației se pretinde de la funcționarii C. F. și cunoștința limbii croate. Croații spun, că această concesie nu e nouă. Deja la pertractările dintre guvernul ungar și deputații croați s'a surlat și atunci n'au primit-o, deci nici acuma nu o pot primi. Această modificare a ministrului croat va fi propusă și în cameră și deoarece deputații croați nu o primesc, ușor se poate întâmpla, că și deputații maghiari vor vota în contra ei, ceea ce ar însemna căderea ministrului. La întrunirea de alaltăseară a partidelor coaliției s'au auzit mai multe amenințări, că nu primesc modificarea propusă de Iosipovici, dacă aceasta nu-i mulțumește pe croați.

Ministrul croat a mai propus o modificare și la articolul 5, în sensul căreia în anumite cazuri se poate absta de la cunoștința limbii maghiare, respective croate. Kossuth a și primit în principiu această modificare. Nagy Dezső însă a contrariat-o pentru motivul, că poate urmări un guvern, care ar putea folosi această dispoziție pentru a croatiza căile ferate din Croația.

Președintele camerei s'a îngrijit deja de un stenograf croat, care să stenografieze vorbirile deputaților croați referitoare la proiectele despre C. F. În caz de nevoie se va îngriji de mai mulți.

Durere patriotică. »Erdélyi Hirlap«, plânge ca pe ruinele Ierusalimului din cauză că afurisiții de valahi din Ture au

cumpărat moșia (cu castel și grădină de jugăre) a baronului Wildburg.

Nu cumva vor pretinde că Wildburgii au venit d'odată cu Árpád? De ce dar deplâng pustiirea lor?

Aprecieri greșite. Faptul că întreaga presă română este de acord asupra chestiei școlilor și nu se mai agită pentru o grevă a școlilor în felul celor poloni, »Erdélyi Hirlap« dela 2 iunie îl consideră drept — desarmare și decizie a românilor de a se supune legii lui Apponyi.

Se vede că celor dela Cluj le-a scăpat din vedere adevărul, că afară d'un singur ziar, încoace nimeni în presa română n'a agitat pentru greva școlară. Și acel ziar a revenit însă și a recunoscut, că o grevă este cu neputință.

Cât privește acum concluzia ziarului maghiar că românii s'au decis a se supune legii, chestia va deveni actuală peste trei ani. Revoluție, desigur, nu vom face nici atunci, dar la tot cazul trebuie, să luăm măsuri a ne apăra, cât se poate, din școlile noastre primare.

Partidele austriace. Tendințele de fuzionare a partidelor liberale s'au zădărnicit. E probabil astfel, că germanii vor intra în cameră grupați în patru partide. Agrarienii germani s'au constituit deja în partid separat, de asemenea pangermanii liberi, progresiștii și poporalii. Aceste patru partide vor sta în contact printr'un comitet comun ca să fie solidari în chestiile naționale. În chestiile economice vor lucra independent.

Din România.

Inspecția M. S. Regelui la școala de războiu. Sâmbătă la orele 10 dimineața, M. S. Regele, însoțit de adjutantul de serviciu, a mers la școala de războiu pentru a o inspecta.

La sosire, Maiestatea Sa a fost întâmpinată de A. S. R. Principele Moștenitor, comandantul corpului II de armată; dl general Averescu, ministrul de războiu; dl general Crăiniceanu, șeful marelui stat-major al armatei; dl general Mavrocordat, șeful Casei militare regale, și dl locotenent-colonel Găiseanu, comandantul școlii care a prezentat raportul.

Maiestatea Sa, înainte de a face inspecția, trecut în revistă personalul și ofițerii din serviciul statului-major, în care timp comandantul a prezentat corpul profesoral.

În urmă, trecând în sălile de studiu, a binevoit a examina lucrările practice ale ofițerilor a cerceta, prin diferite întrebări puse individului fiecărui ofițer, cunoștințele dobândite asupra strategiei, tacticii generale și speciale fiecărei armate, cursului de stat major, istoriei războaielor, legislației, dreptului internațional și limbilor străine.

După examinarea teoretică, M. S. Regele binevoit a cerceta și aplicațiunile practice de tactică făcând ca ofițerii să deslege o temă prin mijloacele jocului de războiu.

De aci Suveranul a mers de a vizitat diferite biouri ale marelui stat-major, unde dl general Crăiniceanu și șefii respectivi au prezentat diferite lucrări și unde Maiestatea Sa a binevoit examina cu mult interes acele privitoare la comunicații, transporturi și comunicații.

Maiestatea Sa Regele a terminat inspecțiunea vizitând biblioteca și luându-și rămas bun de la A. S. R. Principele Moștenitor, dnii generalii și directorul școlii, căruia i-a exprimat înalte Sale mulțumiri. S'a întors la Palat la ora jumătate după amiază. (»Monitorul Oficial«.)

La întrunirea liberală ce s'a ținut Sâmbătă la Craiova, dl Al. Nicolaid, președintele clubului liberal din localitate a făcut destăinuirii cu privire la fraudele descoperite în sarcina trecutei administrații conservatoare.

Șeful liberalilor craioveni a făcut senzațională declarație că nu funcționarii mici sunt adevărații vinovați. Ei au fost numai niște unelte în mâinile științei. Vinovații sunt persoane de marcă. Aceste declarații au produs mare senzație.

albe, pustiu, rugină și putrigai, ruine pe cari plâng buhele și cucuvaiele tăind besna nopții...

Duminică dimineața am fost la biserică. O biserică a confesiunii catolice, aproape de noi, chiar în spatele Curhausei noastre. La 10 începe liturgia. Urcam încet poteca ce ducea spre biserică și în urma mea o întreagă gloată. Copii, femei multe, bătrâne ce de abia răsufiau urcând, mergeau cucernic cu cărțișoarele de rugăciune strânse la piept. Interiorul bisericii e foarte frumos, nou, curat și alb. Tot în marmoră de Carrara, în fund altarul pe care se slujește, simplu și impunător, — în dreapta un altul mai mic, acel al Maicii Domnului, cu o frumoasă statuă roză, încins în ramuri de mirt și asalee albe. În stânga acel al Domnului Hristos fără podoabe, alături de un mare crucifix sculptat artistic în stejar. Slujba a fost impunătoare. Orga și un cor destul de bun dădeau răspunsul preotului și mulțimea ce umpluse complect biserica ascultă cu un adevărat cult.

Preotul a ținut apoi o predică în limba slavonă, vorbind cu o însuflețire credincioasă demnă de un apostol. Femeile în genunchi cu mâinile împreunate, își plecau profund capul ori de câte ori se auzeau pomenind »Pre Svede Troita și Iesusa Crista«. Atâta religiozitate, atâta credință și cucernicie m'a mișcat, m'a înduioșat, și când ei în cor recitau rugăciunea după sfârșitul predicii, eu am zis din tot sufletul Tatăl nostru; — o clipă par'că îmi veni în minte, tabloul din Quo-Vadis, când mulțimea credincioasă asculta în subterană predicile apostolului Petru. Căci sunt de o extremă religiozitate slavonii. Ei lasă totul și merg la biserică. Din pat se scoală bolnavii și merg cum pot.

Am observat în biserică câțiva bătrâni gârbovi moțând și sforând. Pentru ei nu-i păcat și de ar dormi în biserică, destul că se duc, împlinindu-și unica și cea mai sfântă datorie! Când se

sărută crucea la sfârșitul liturgiei, nu m'am putut destul mira, cât de mare era numărul cucernicilor și totuș cu câtă ordine și liniște treceau. În mijloc femeile lăsase potecă liberă și treceau întâiu primarul, apoi cei mai bătrâni, femeile și apoi copiii. Când era la sfârșit, am pășit și eu de am sărutat crucea, și așa de curios se uiau toți că eu mi-am făcut altfel cruce și totuș am sărutat la fel cu ei!

În genere slavonii sunt foarte urși. Bătrânii mai ales sunt de nu te poți uita la ei, aduc mult cu muscalii, toți negri la chip, cu păr rar și ochi spălăciți. Copii sunt slabi și toți blonzi, searbezi, femeile tot așa. Portul e îngrijit și curat însă. La femei fuste din postav închis, în o lăibărică la fel, cămașe subțire, cingătoare în pafale și în cap o cămilăfcă din tulpă și horbote plisate.

La bărbați sumane și pantaloni strânși pe corp, veste din catifea, negre, des îmbumbate cu nasturi argințați, cisme lungi și pălării ca tirolezii, verzi, cu pene îndărăt. Sunt harnici și muncitori. Se ocupă mult cu negoțul în afară, cu industria în lemn, și mai ales cu stupii de albine, pentru aceea cultivă într'un mod special și florile. Se mânăncă o miere delicioasă aici. Deasemeni laptele e excelent, au vaci din Elveția și le îngrijesc cu deamănuntul. În sfârșit e un popor simpatice cu toate că-s nițel mai frumoși ca dracul. Sunt gentili și nu ar trece odată pe lângă tine, străin, fără să nu-ți zică: Dobredan (bună ziua). Au prăvălii bunicile, cu de toate ce le e necesar și e caracteristic faptul că și în cărcimi deasupra raftului, la răsărit, nicăiri nu lipsește icoana și candela aprinsă de desubt. Așa de frumos e ca un popor să fie pătruns de credință, pentru aceea cred, sunt și așa cinstiți și virtuoși.

Duminică după amiază am făcut o excursie frumoasă la o cascadă, Rothwein. *Marilina.*

Cronica externă.

— De peste săptămână. —

S'a socotit ca un important fapt politic vizita ziariștilor englezi la Berlin și la Viena. Eră un răspuns la vizita ce o făcuseră mai întâi germanii la Londra. În realitate însă ce importanță politică să aibă? Întâlniri de aceste prietinoase, cu banchete și vorbiri nu au decât o valoare curat platonice. Căci ziariștii, cu toată influența ce o au asupra opiniei publice, nu sunt, în cele mai dese cazuri, decât ecourile culiselor politice. Nu întotdeauna ei sunt expresia vie a popoarelor, reprezentanții adevărați ai intereselor acestora. Între Germania și Anglia, mai ales acum, rivalitățile sunt așa de multe atât în piețele europene, cât și în colonii, încât legăturile cordiale nu se vor putea stabili în mod sincer, ori câtă șampanie s'ar bea în cluburile ziariștilor din Londra, Viena și Berlin. Pentru acțiunea pașnică a popoarelor ni-se pare un eveniment mai de seamă *adunarea academiilor asociate*, ce se ține acum la Viena. Există, pe cum se știe, o înțelegere între academiile germane, italiene și engleze (și câteva din statele mai mărunte) de a trimite reprezentanți la o conferință anuală, ce se ține în diferite centre culturale, cu scopul de a discuta chestiuni de știință. Inițiativa pentru această asociație a luat-o academia regală din Berlin (pe când trăia Mommsen) și rând pe rând au aderat și celelalte academii. Francezii n'au aderat încă. Se speră ca încurând conferințele academiilor asociate să deștepte interesul lumii întregi și pe lângă problemele strict științifice, să îmbrățișeze și chestiunile de pace, căci cine poate fi mai în măsură de a se pronunța în această privință decât savanții omenirii. S'a remarcat la actuala conferință din Viena, că ungerii au fost bine reprezentați și că reprezentantul lor, profesorul de științe dr. Than, a făcut mărturisirea, primită cu multe aplauze, că guvernul unghuresc sacrifică sume foarte însemnate pentru progresul științei. Vorbisem în cronicile trecute despre schimbările prin cari politica austriacă fatal va trebui să treacă după rezultatul noilor alegeri. Nu e bine totuși să ne așteptăm la schimbări radicale, cum se așteaptă de pildă presa democrată din Germania. Se zice acolo că *socialiștii din Viena*, ajunși acum tari și mari în parlament, vor face totuși ca să reducă armata austriacă. Adversari principiali ai militarismului, ei vor propune — cred mulți — desființarea unor regimente și reducerea contingentului la numărul strict necesar pentru paza țării. Aceste considerațiuni sunt niște aberații. Socialiștii noștri nu sunt atâta adversari principiali ai militarismului, cât a abuzurilor în armată. Ei cer desființarea bătaii, a judecăților nedrepte, a persecuțiilor de tot felul, — cu un cuvânt sunt împotriva sistemelor învechite de educație și disciplină militară. Armata în sine însă nu o dușmănesc și, în afară de asta, socialiștii austro-ungari sunt destul de patrioți, ca să vadă că țaria monarhiei se razimă pe armata ei. În împrejurările politice de astăzi ale Austriei ni-se pare foarte ciudată atitudinea *președintelui camerei ungare*, a dlui Justh, care într-o convorbire cu un ziarist vienez, a vorbit cu oare-care dispreț de viitoarea cameră vieneză. Dlui Justh i-se pare extrem

de primejdioasă majoritatea creștin-socială, pe care o socotește ca un triumf al radicalismului și se miră că cu o lege electorală atât de liberală a putut să biruiască un principiu atât de nefast pentru guvernul statului. Nu e nevoie de multă înțelepciune politică pentru a vedea unde bate președintele camerei budapestane. Evident, el vrea să demonstreze că în Ungaria un vot universal ar vrea să identifice rezultate și că, în consecință, e inutil ca actualul guvern să se grăbească. Logică de avocat, nu de politician leal.

Va interesă poate să se știe care va fi politica *românilor bucovineni* în viitoarea sesiune a Reichsrathului. Am aflat numai că la Cernăuți s'au întrunit deputații românilor de toate nuanțele — sunt 5 la număr și printre ei și contele german Bellegarde — și au hotărât să formeze un club român deosebit. În același timp deputații români sunt decizi să se alăture la unul din partidele mai puternice de guvernament, care le oferă mai multe garanții pentru apărarea intereselor naționale. În împrejurările actuale cea mai potrivită hotărâre.

Alegerile din România sunt urmărite în străinătate cu multă atenție. Aceasta pentru că dela viitoarele corpuri legiuitoare toată lumea așteaptă marile îmbunătățiri a sortii țaranului. Guvernul român a hotărât să fie cât se poate de liberal în alegeri, să nu facă nici o dificultate opoziției de a intra în cameră și senat în măsura popularității ce ar mai putea să aibă. Procedura aceasta foarte corectă, întru cât are de scop a da opoziției o parte la meritul și răspunderea viitoarelor legi, a făcut pretutindeni o bună impresie.

Revista ziarelor.

»*Budapesti Hirlep*« în numărul său de azi scrie despre garanțiile constituționale și despre — sufragiul universal. Recunoaște, chiar la început, că dreptul de alegere este pentruca poporul să se poată pronunța, totuși în loc de a stăruia ca să se acorde sufragiul universal, ca astfel toți cetățenii să-și poată spune cuvântul, zice că întâiu *fără* îi trebuie garanții constituționale și numai după aceea poate veni vorba de sufragiu universal.

Asta pare a dovedi că oligarhii nu vor să dea vot poporului ci caută pretexte pentru a scuza întârzierea reformei făgăduite.

Căci dacă poporului i se dă, prin sufragiul universal, dreptul de a hotărâ asupra mersului politicii țării, la ce le mai trebuie oligarhilor — garanții constituționale?

Altul este însă motivul, și numitul ziar o și spune: sufragiul universal place socialiștilor și naționaliștilor, cari ajungând în parlament, ar putea provoca »luptă internă... Clasei dominante i-ar plăcea situația actuală, în care face ce-i place!

Organul lui Apponyi publică și un raport asupra *crizei* croate.

Va să zică există criza, pe care coaliția căută s'o nege? S'a dus prietenia cu — rezoluționisții croați.

Încurând, criza se va manifesta mai complet: în dietă va începe adică discuția asupra proiectului căilor ferate croate. Josipovici, ministrul croat, se va găsi față în față cu ministrul Kossuth, susținând dreptul limbei.

»*Népszava*« scrie și ea un articol asupra »garanțiilor constituționale«, arătând că întreaga campanie pe această chestie nu e decât o perversitate coaliționistă.

»*Pesti Hirlep*« își începe primarticolul astfel: »M. Sa nu se învoiește ca să fie reduse dreptu-

rile suverane. Iată cauza crizei proiectelor garanțiilor constituționale«.

Și fiind numitul ziar mai radical decât oricare organ kossuthist (e chestie de concurență), scrie cu mare bănat împotriva intrigelor de tot felul și a campaniei surde (și pe față) ce reacționarii poartă împotriva lărgirii drepturilor popoarelor.

Desaprobă de altfel, că șefii coaliționisți au pus lucrurile pe ascuțis: să nu fi căutat a reduce drepturile suveranului, ci să se fi mulțumit, *deocamdată*, dacă li-s'ar fi acordat reducerea sferei de putere a ministrilor.

Ori cum o învârte însă, reiese clar că între ministri și Coroană sunt neînțelegeri.

»*Budapesti Napló*« ia în răs pe șefii coaliției. Ei au cerut câte toate, dar în cele din urmă au bătut și bat în retragere, renunță și la garanțiile constituționale, numai să poată sta în scaunele de catifea roșie.

Afirmă, la urmă, că Andrassy a spus monarhului că renunță la garanțiile constituționale, în schimb M. Sa să nu mai stăruie asupra sufragiului universal.

»*Magyarország*« scriind despre »Chestia maghiară și străinătatea«, zice:

»Străinătatea nu cunoaște, ori, cece e și mai mare năcaz, cunoaște rău năzuințele națiunii maghiare. Nu e mirare de altfel, căci informațiunile despre referințele maghiare ajung în străinătate peste Viena, iar Vienei îi stă în propriul interes, că să înfățișeze tendințele națiunii maghiare ca și când ele ar intenționa răsturnarea ordinii de stat europene. De aici se explică faptul, că străinătatea e de credință, că maghiarii voiesc să sdrobească imperiul Habsburgilor și să se rupă de dinastie. Înaintea străinătății, când e vorba de năzuințe maghiare naționale, plutește ori despoierea de tron din 1849, ori exemplul Norvegiei. Dar nici unul din aceste exemple nu se potrivește raporturilor maghiare actuale, pentru că nime nu voiesc în Ungaria să rupă alianța cu Austria și uniunea personală. Ce voiesc Ungaria este, ca legăturile prea de tot scurt strânse, cari țin Ungaria lipită de Austria în contul statului ungar, să se slăbiască atâta, ca să nu opriască Ungaria în validitatea forței sale de stat și în dezvoltarea sa națională liberă. Ceice lucrează pentru a se delătura legăturile superflue și păgubitoare, nu că ar dori distrugerea imperiului habsburgic, ci dimpotrivă lucrează la fortificarea lui«.

După ce se accentuiază necesitatea de a se informa exact străinătatea despre chestiile maghiare, articolul urmează:

»Știm, că deocamdată se poate face puțin pe acest teren. Nu avem prea multă voie să îndopăm cu bani scumpi presa străină (!?). O asemenea informație plătită nici nu are atâta valoare; de altfel pe terenul bănesc n'am putea ținea concurență Vienei. Putem fi deci pregătiți, că Viena va sta deasupra noastră încă mult timp cu privire la informarea străinătății. Împrejurarea aceasta însă să nu ne înspăimânte, ca să nu ne atașăm cu statornicie de drepturile noastre, cari nu se pot înstrăina. Majoritatea oamenilor judecă, că lumea se atașează cu stăruință de o cauză adevărată, cauza neadevărată face pe omul șovăitor. Și dacă am observat, că în zilele luptei fierbinți simpatia Europei a fost mai mult de partea noastră, decât acuma, când am suprimat lupta pentru scopurile noastre, atunci ne vom convinge, că opinia lumii mari poate fi câștigată numai cu o ținută categorică, resistentă și curajoasă«.

»*Az Ujság*« ocupându-se cu cazul lui Kovács, care în ședința de ieri a camerei a cerut constatarea numărului deputaților prezenți — pentru care lucru secretarul de stat Mezössy l-a făcut idiot născându-se apoi chestie de onoare care s'a aplanat — scrie în legătură cu împrejurarea, că majoritatea deputaților lipsește dela ședințe, următoarele:

— Majoritatea camerei s'a unit deja de starea robiei. Mai corect: s'a convins de lucrul, pe care noi l-am știut deja în primul moment al luării puterii în mână din partea coaliției. Anume, că desarmarea întâmplată în Viena la 9 Aprilie 1906 în pactul încheiat atunci *a distrust libertatea parlamentară a camerei ungare*. Și că eroii naționali s'au angajat simplu să execute volnicia cuprinsă în pact. Aceasta e volnicia, care a pus lacăt pe principii și pe convingeri. Aceasta a

schimbat disciplina de partid în fiare și a pus botniță la gura fiecărui deputat, fără nici o clatură. Din cauza aceasta absentează majoritatea înfricoșată din partidul dominator coalizat. Și de aceea trebuie să fie totdeauna capabilă de hotărâri valabile mica minoritate, care păzește puterea».

»Oricine poate vedea de aici, care a fost sâmburele mării politice naționale a coaliției și a strigătelor ei de libertate.»

»Elöre« alarmează ungrimea precumcă »camarilla lucrează!« Ea i-a pus pe croați să facă greutatea coaliției, ea încurcă lumea cu sufragiul universal, ea nu dă sprigin și atenție proiectelor de legi, unul mai bun de cât altul (?), ea e în contra garanțiilor constituționale și influențează în toate pe bătrânul monarh.

Cu un cuvânt, ea e pricina tuturor relelor.

Mirare mare: credeam că hidra asta cu șapte capete a fost zdrobită de mult de cei mulți voynici coaliționiști, — și totuși, iată: »Elöre« ne asigură că trăiește și lucrează!

Desigur ea va purta vina dacă tovărășia coaliționistă va cădea dela putere mai urât decât drabantii!

Acelaș ziar, într'un alt articol, dă de știre că drăguțul de Cluj nu este de loc însuflețit pentru jubileul de încoronare. Din pricina »camarillei«, de sigur!

»Kronstädter Zeitung« scrie articolul I dintr'un ciclu asupra politicii viitoare a Austriei.

»S. D. Tageblatt« din Sibiu se ocupă la loc de frunte cu actuala criză a guvernului ungar.

»S. Tageblatt« din Sibiu scrie în alt număr despre problema naționalităților în — Rusia!

Alegerile din România.

— Corespondență particulară a »Tribunei«. —

București, 4 Iunie. În mijlocul unei ordini pe care n'o discută nici adversarii, s'a făcut alaltăieri alegerea de senatori, colegiul I, în toată țara. Dupăcum prevăzusem în ultima mea scrisoare, alegerile s'au terminat cu izbânda partidului național-liberal, care la primul scrutin a ales 43 aderenți, iar dintre cele 8 balotajii, 4 desigur vor fi cucerite de liberali, cari vor avea astfel, la colegiul I, 47 mandate față de 12—13 ale opoziției conservatoare.

Este de însemnat de altfel că dintre opoziții aleși onora, ca dlui G. Gr. Cantacuzino, fost prim-ministru, la Ploiești și C. Arion la Buzău, guvernul nici nu le-a opus candidat.

Șeful guvernului, dl D. A. Sturza a fost ales în două locuri: la Brăila și Tecuci, iar dintre fruntașii conservatori aleși a făcut senzație izbânda la Iași a dlui A. Bădărău, tot așa căderea la Craiova a dlui Take Ionescu. Se știa de altfel, că partidul conservator a slăbit mult în Craiova în urma unor incorectitudini descoperite la primărie.

Două dintre fruntași, prințul Stirbey și profesorul universitar M. Săulescu, în urma celor descoperite la primărie au și refuzat să mai candideze și cel dintâiu a publicat o scrisoare de grav cuprins pentru fostul regim conservator. Astfel s'a zdruncinat și situația dlui Take Ionescu.

Tot așa se comentează și căderea, la Câmpulung (Muscel) a fostului ministru M. Vlădescu.

Dintre fruntașii liberali au reușit distinsul naționalist și financiar Anton Carp, ministru al agriculturii, P. Poni, fost ministru, D. Protopenescu, fost vice-președinte al camerei.

Dintre pozițiile unde erau tari, liberalii au pierdut Bacăul. Se crede însă că la col. II. de Senat și la Cameră vor reuși.

Balotajile sunt a se atribui multelor așa zise »candidaturi independente«, a nemulțumiților ambelor partide. Ele nu schimbă însă nimic în raporturile de partid.

Organul semioficios »L'Indépendance Roumaine« în numărul său de azi scrie un articol de fond scoțând în relief însemnătatea faptului că marea proprietate, care votează la colegiul I. de Senat, a dat majoritate partidului liberal care are misiunea mare și nobilă să resolve chestia țărănească. Arată, de asemeni, absolutul secret al votului și libertatea ce a domnit în toată țara,

asa că nicăiri n'a fost de lipsă să intervină forța publică. Un lucru ce nu s'a mai întâmplat.

Face apoi o comparație între izbânda liberalilor în opoziție la 1905 și între succesul opoziției actuale. Atunci opoziția a întrunit 3310 voturi față de 4428 ale guvernului conservator, alegând la colegiul I la primul scrutin 11 senatori, și făcuseră ca la Pitești să cadă chiar primul ministru Cantacuzino, iar la Brăila, Olt și Buzău învinsese pe toată linia. Acum șefii opoziției au putut pătrunde numai necombătuți de guvern.

Azi se face alegerea pentru colegiul II de Senat. Nu e de presupus ca opoziția conservatoare să iasă în mai mult decât 4—5 locuri.

Dacă așa se petrec lucrurile la Senat, unde alege marea proprietate, desigur că la colegiile de Cameră guvernul va reuși și mai ușor, date fiind speranțele mari ce țara leagă de guvernul chemat să dea țării stabilitatea, țaria și autoritatea definitivă, ridicând țărănimea din starea tristă în care se află.

SITUAȚIA.

În audiența pe ieri ministrul președinte Wekerle a referat regelui asupra situației politice, iar informațiile presei coaliționiste despre această audiență accentuează, că versiunea demisiei guvernului e bazată. Aceste desmințiri tocmai confirmă situația critică a guvernului.

Ca guvernul să împrăștie atențiunea, care în timpul din urmă s'a concentrat asupra garanțiilor constituționale, presa guvernului se folosește de o apucătură, spunând, că aceste garanții nu-s actuale, pentru că nu sunt luate în pact. Iar pentru guvern dător de ton e pactul, iar nu mesagiul de tron, acel pact, dintre coroană și guvern despre care Wekerle a spus anul trecut, că nu există.

Pe de altă parte un ziar de aseară spune, că nu e nici un diferent între guvern și coroană cu privire la garanțiile constituției, pentru cari regele și-a dat deja consimțământul. E vorba numai de șirul, în care se vor rezolva chestiile. E cu mult mai de actualitate și mai de importanță concesiunea de bancă, care espiră în Decembrie. Asupra acestei chestii și a înființării băncii naționale maghiare atrage acum presa coaliționistă atențiunea opiniei maghiare.

Din viața institutelor din Beiuș.

Până acum s'a vorbit puțin îmbucurător despre gimnaziul nostru de aici. Știa și e în convingerea aceasta și azi publicul, că aici mai cu deosebire de când gimnazul a început a fi maghiarizat (în limbă, dar în simțire niciodată!) spiritul, creșterea românească a tinerimei tânjește. Dar nu e tocmai așa! Exemplele ne dovedesc contrarul. Festivalul de față, când expresiunea simțirii românești a erupt din inima tineretului cu o putere foarte mare, e în stare, ca și pe cel mai neîncrezător să-l convingă despre creșterea tineretului din loc.

Las', că înșiși profesorii sunt în tot momentul expuși pericolelor, las', că numai câte odată la rare ocazii se pot pronunța mai liber înaintea elevilor, dar cu cât aceste vorbe puține sunt mai rare, cu cât sunt spuse cu mai multă resignațiune, cu atât au influință mai binefăcătoare. Nu, aici nu sunt manifestațiuni de românism în tot momentul, nu sunt cauze pentru aceasta, dar când ocaziunea ni-se dă, atunci nu manifestațiuni se pot observa, ci adevărate triumfuri ale cauzei, ale spiritului național român — la tinerime!

Într'adevăr la aparință profesorii din loc par înstrăinați de cauza națională. Nu încapă îndoiială, ar ajută mult creșterii tinerimei exemplul dat prin activitatea profesorilor în viața publică românească, dar tinerimea simte, că ei nu pot face altfel, decum fac. Nu fără amărăciune cetește ti-

nerimea prin ziare înregistrări nu tocmai mătoare despre crescătorii săi, dar întotdeauna convinsă despre rătăcirea, celui, ce-și permite registrările.

Le zic acestea, însă sunt și excepțiuni, pe care le știe și publicul, le știu și elevii. Purtarea nu are nici o influință păgubitoare asupra tineretului. Nu cetește tinerimea foaia »Tiszántul« nu ia parte în societăți, unde ar putea vedea profesorul său făcând, ce n'ar trebui să facă. Acestea nu le vede, ci vede pe cei buni, pe însufleții, îi vede, îi aude, îi iubește, tinde urmeze.

Exemplul, ce-l dau profesorii, se vede în stivitățile gimnaziale; cum cuprind tinerii acest exemplu se vede tot aici și în viața lor de târziu. Despre cele zise până aici adevărate mătoarele:

După parastasul ținut pentru odihna sufletului episcopului M. Pavel, tinerimea împreună cu corpul profesoral, elevele școlii române și alți elevi s'au adunat în sala de gimnastică, frumos podobită. În față e o cortină nouă, pictată multă artă de înflăcăratul naționalist, dl prof. I. Bușița. Tabloul reprezintă deșteptarea țărănului, un înger îl prinde de mână, îl ridică în țărână, de pe pietriș, îi arată calea de totdeauna, ce duce la înălțare, la artă, la știință, la glorie. Tabloul precum și cadrul în culori naționale, sunt dintre cele mai încântătoare. Precum știm, că țina este donată de dl Bușița Reuniunii de tineri din loc, al cărei neobosit conducător a fost dl prof. I. Bușița.

Exteriorul sălii prevestește festivalului succesos. Și n'adevăr, deși la început câteva puncte au fost cam slab executate, dar însuflețirea se vede crescând.

S'a declamat »Un om« de Goga și »A holo« trad. de Szász, ș. a.

În iarnă am cetit o notiță în »Tribuna«, care se arată dorința, de a nu se mai declama în limbi străine la festivalele gimnaziale. O dorință, ce ar trebui satisfăcută nu numai din parte a Beiușului, ci și din partea Blajului, unde cu puțin este cauză, să se declameze astfel poezii. S'a cântat apoi »Răsunetul Ardealului«.

Ropote de aplauze erump după predică »Cislei« din partea coriștilor, îmbrăcați în costumul locului. Această »Cislă«, sau »Adunarea bătrânilor«, a fost predată cu artă deplină. Foarte bună impresie a făcut asupra publicului și asupra tineretului și costumul românesc din loc.

Îndată după »Cisla« a urmat un cuvânt, rostit sub impresia momentului din partea dlui prof. V. Stefanica. Aprobat des din partea tinerimii cu vocea crescendo vorbește despre sprijinirea țărănimei. Pune soarta acestui țaran la înălțimea tinerimii. Când dl prof. amintește, că bătrânii mari, cum e însuși N. Iorga, profesor universitar, ar și om foarte înțelept și învățat, își pun viața pentru țaran, uralele curg cu un vuiet de înălțare mare la adresa distinsului profesor, și de popular pretutindeni: N. Iorga. Mai vorbește apoi despre marele mecenat M. Pavel, despre care mai nainte vorbise într'o disertație bine pusă tinerul I. Magyar din cl. VIII.

Nu pot trece fără a-mi exprima laudele față de tinerul I. Bacău cl. VIII. conducătorul corului și al orchestrei, învățacel al dlui Vidu. Festivalul de față încă a fost o dovadă mai mult despre simțul și educația ce o primesc elevii din Beiuș. Numai înainte!

Școala civilă de fete a dat în seara de 1 Iunie un festival, tot atât de reușit. Despre creșterea ce se dă în acest institut, ne spun programul foarte deslușit. Nu pot deci înțelege, pentru multe din familiile din loc, nu-și dau fetele în această școală, ci le înscriu la școala civilă maghiară din loc.

Pentruce preferesc această școală, care propovăduiește o cultură destul de sarbădă, nu mi se închipuie. Se bucură doar acest institut de reputație mai mare, decât cel românesc?

Avem institutele noastre, cari împărtășesc cu elevele de o educație dintre cele mai alese, și e locul fetițelor române, și nu acolo unde li înveninează sufletul cu otravă molipsitoare!

Am încrestat aceste șire din viața institutelor noastre. Doresc ca nu lucruri slabe, ci bune să se audă despre acestea. Să se încresteze unde se încrestează răul și binele. Să se încresteze, ca unde se lasă rană, să se lase totodată și balsam de vindecare și îndreptare.

Beiuș, la 2 Iunie.

Din străinătate.

Franța.

Marinarii francezi sunt de mai multe zile în grevă, cerând îmbunătățirea soldului și nepedepsirea greviștilor. Ministrul de marină Thomson a declarat înaintea deputației marinarii, care s'a prezentat la el, că dacă vor înceta cu greva, nu va fi nime pedepsit, iar pe de altă parte va interveni la toate societățile, ca să le amelioreze soarta.

Anglia.

Reforma casei lorzilor. Ministrul președinte Campbell-Bannerman a declarat în ședința de ieri a camerei deputaților, că încă înaintea încheierii actualei sesiuni parlamentare, probabil între 17 și 25 Iunie, va prezenta o rezoluțiune în chestia reformei raportului dintre cameră și casa lorzilor.

Serbia.

In contra obstrucției. Guvernul a propus astfel de modificări cu privire la pertractările scupcinei, prin cari sperează, că va putea pune capăt obstrucției. Aceste modificări au fost înaintate consiliului de stat pentru a-și exprima părerea asupra lor,

Portugalia.

Criza constituției. Se anunță din Lisabona, că regele voiește să suspendeze constituția pe trei ani. În acest interval ministrul președinte Franco va governa fără cameră, pentru că e convins, că făcându-se noui alegeri opoziția ar întruni majoritate uriașă. Regele a semnat mai multe proiecte de lege, prin cari se ridică salariile tuturor ofițerilor până la căpitan, și se îmbunătățește competența subofițerilor. Sergenților li-se pune în perspectivă pensie mare și angajare în serviciul statului. Mai departe regele ridică salariile tuturor funcționarilor mai mici, fără a întreba camera, prin dispoziții octoate. Printr'o altă ordinațiune regele înmulțește bursele universităților, înființând și alte burse pentru universitari. Mai departe regele a duplicat salariile ofițerilor tuturor gardelor, precum și pe ale gardienilor curții regale.

După publicarea acestor dispoziții regele a vizitat casarmele din Lisabona și a ținut revizită asupra trupelor.

În Oporto a fost mare demonstrațiune republicană.

Rusia.

Asasinarea unui conte. Contele Kaiserling a fost atacat și ucis ieri de revoluționari pe proprietatea sa Krössen din Kurlanda. Agresorii l-au smuls de pe cal și l-au ucis în chinuri groaznice.

Atentat contra marelui duce Constantin. Din Moscova sosește o știre care n'a fost încă confirmată și prin care se anunță că în contra marelui duce Constantin s'a încercat un îndrăzneț atentat. Aten-

tatorii nu par a fi revoluționari. Marele duce Constantin pleca cu acceleratul din Sebastopol. Din stația Orel atentatorii au lansat cu o viteză uriașă o locomotivă înspre acceleratul marelui duce Constantin. Din întâmplare un paznic observând, a reușit să oprească locomotiva la timp.

Peste o mie țărani au năvălit, conform unei telegrame din Smolensc, în localitatea Zicevsca, cerând paralele licvidate pentru populația miseră. După ce li-s'a spus țăranilor, că autoritatea locală n'a primit încă încredințare pentru achitarea paralelor, s'au liniștit, dar pe urmă au atacat pe șeful și pe cassarul, pe un comisar de poliție și pe un jude. Poliția a fost nevoită să facă us de armă. Au fost uciși doi țărani, mai mulți au fost răniți.

Japonia.

Conflictul japonezo-american. În Japonia s'a pornit acțiune, în fruntea căreia stă contele Okuma, fost ministru președinte, pentru a cere satisfacție și pentru a aplană conflictul ivit între japonezii din California și între americani. Japonezii intenționează obținerea acelorasi drepturi și pe seama japonezilor din America.

China.

Răscoala a fost înăbușită în ținutul Nanning, restabilindu-se pe deplin ordinea.

India.

Viceregele Indiei răsăritene a luat din nou mai multe dispoziții pentru a îmbunătăți raporturile dintre englezi și indigeni. O dispoziție îndreptățește și autoritățile locale să intenteze procese împotriva ziarelor, cari agită poporul. Iar alta intenționează vulgarizarea serviciului militar prin urcarea pensiei pentru soldații indigeni.

Marocco.

Situația. S'au împlinit 14 luni dela semnarea actului principal al conferenței dela Algeiras (7 Aprilie, 1906), și încă nici urmă nu e de realizarea reformelor stabilite atunci. În locul acestora se încetățenește tot mai mult anarhia generală în întunecoasa împărăția a lui Abd-el-Aziz. Ministrul externelor spaniole s'a exprimat în ședința de ieri a senatului, că toate decisele conferenței dela Algeiras se vor executa.

Monografiile comunelor.

Concurs cu premii.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu« și-a luat de scop, ca prin împărțirea de premii în bani să dea îndemn și ajutor acelorasi din cărturarii nostri, cari s'ar hotărî să facă descrierea amănunțită (monografia) a comunelor din comitatul Sibiiu.

Fiecare lucrare are să cuprindă descrierea (monografia) unei singure comune, putând de altfel încurge despre o singură comună și mai multe lucrări.

Lucrările incurse se vor examina de un juriu literar, la propunerea căruia, comitetul Reuniunii agricole va conferi deocamdată următoarele 3 premii și anume:

Lucrarea care va fi aflată de cea mai bună, se va premia cu 90 cor.

Lucrarea declarată ca a doua de bună, se va premia cu 60 cor.

Lucrarea declarată ca a treia de bună, se va premia cu 50 cor.

Incucând mai multe lucrări vrednice de premiat, acele se vor considera la concursul cel-vom publică în 1908.

Monografiile au să cuprindă între altele cam următoarele:

Istoricul comunei încât se pot afla date dela întemeiere și până astăzi. Numărul locuitorilor după gen, naționalitatea și religia lor. Câți știu ceti și scrie. Starea morală și materială a locuitorilor în trecut și în prezent. Starea sanitară, traiul, ocupațiunea (Câți au absolvat școli mai înalte, anume cine și ce ocupație are; câți sunt aplicați la meserii, la negoț sau la alie întreprinderi?) îmbrăcăminte etc. a locuitorilor. Obiceiurile și datinele. Credințele deșarte. Jocul, cântecele, chiuiturile, bocetele, poveștile, glumele etc. Limba vorbită cu toate particularitățile ei. Descrierea stradelor, a caselor și a celorlalte zidiri, materialul din care sunt alcătuite, cu câte încăperi și cam câți oameni locuiesc în una.

Descrierea edificiului școlar, anul zidirei lui, numărul încăperilor, al învățătorilor și al elevilor, mijloacele din cari se susține și eventualele izvoare, diu care s'ar putea susține și pentru viitor școala. Câți învățători au funcționat la școala și cum se numesc ei.

Descrierea edificiului bisericeii, cu anul zidirei, cu numele celor cari au adus jertfe mai mari la edificare; câte persoane încăp în biserică. Dacă în biserică se găsesc lucruri vechi de interes arhitectonic, de sculptură, pictură, literatură, etc. Mijloacele bănești ale bisericeii, fondul propriu și celelalte eventuale fonduri și fundațiuni. Cercetarea bisericeii. Numele preoților cari s'au perondat etc.

Descrierea progăzii (cimiterului) cu crucile, stâlpii, cu pomii și cu celelalte podoabe închinete de poporațiune în amintirea iubiților răposați.

Descrierea casei parohiale, a casei comunale și a altor zidiri publice.

Descrierea grădinilor, mărirea și felul de cultură al lor. Să se pună pond deosebit pe cultura poameilor și a soiurilor de poame; descrierea școalei de pomi etc.

Să se descrie hotarul comunei peste tot cu mărirea lui de odinioară și de acum; apoi să se facă descrierea agrilor, livezilor (înațe), viilor, pășunilor, pădurilor și a pământului neproductiv. Unelele întrebunțate la lucrarea pământului, odinioară și acum, plantele ce se cultivă și plantele a căror cultură nu este cunoscută dar ar fi potrivite a se cultivă. Cât e roada aproximativă anuală, câtă se întrebunțează de locuitori și câtă se pune în vânzare.

Descrierea vitelor și a altor animale. Soia, prețul și numărul lor. Aici să se arete anume ce s'a făcut pentru îmbunătățirea rasei și ce ar fi de făcut și cu ce mijloace pentru viitor.

Descrierea așezămintelor din comună cum și a tot ce de interes este.

Ca îndreptar la descrierea monografiilor recomandăm monografia comunei Orlat de R. Simu, a comunei Gurarăului de I. Muntean și a comunei Răhău de N. Cărpeneșan.

Lucrările adresate »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu« să se trimită până la 1 Octomvrie n. 1907. Ele să se însoțească de

Înainte de dejun,
dacă beai un jumătate de pocal
de apă amară

Igmándi

al lui Schmidthauer,

stomacul neregulat îl aduce
în ordin în decurs de 2-3 ore.

Medicament foarte bun pentru împiedecarea boalelor interne, tot așa are efect admirabil la boale de stomac intestine, și de sânge tot așa contra îngrășării, contra trobnei, respirării grele, gălbenare, umflarea ficatului și fierei, diabetă, vână de aur, podagră, reumă și multe boale interne Comandă se pot face la Schmidthauer Lajos, farmacist în Komárom. Se capătă în fie-care farmacie mai bună și prăvălie de coloniale. Prețul este sticle mici 30 fill., mari; 50 să nu se confunde cu alta apă amară.

un plic (cuvertă) închis, cuprinzând un bilet cu numele autorului iar pe plic să se scrie titlul lucrării.

Reuniunea se va îngriji, ca lucrările aflate bune și premiate să fie tipărite.

Sibiu, 27 Maiu 1907.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu«.

Pantoleon Lucaș,
prezident.

Vic. Tordășianu,
secretar.

Cari au fost primii locuitori ai Peninsulei-Balcanice.

Primii locuitori în Peninsula Balcanică au fost tracii, ilirii, și grecii. Cei dintâi au locuit în țările de astăzi numite Dobrogea, Bulgaria, Rumelia și Tracia, ilirii în partea de vest al Peninsulei, iar grecii la sud.

De ce origine erau macedonenii? Erau traci, ilirii sau grecii? Alexandru-cel-mare el străbunul fugarilor dela Domoko, sau al vitejilor albanezi, cari împreună cu românii au dat libertatea grecilor, la 1821?

Un lucru e sigur, că regatul Macedoniei a fost nimicit într'un ceas, după 144 de ani dela marele Alexandru, în lupta dela Pydna, de către armata comandantului roman, Paul Aemiliu, în ziua de 22 Iunie, anul 168, înainte de Hristos.

Regele macedonean Perseu, însoțit de soția și de copiii săi, a depus la picioarele consulului roman tot tesaurul său, în valoare de aproape 40 de milioane franci și căzând în genunchi, a cerut iertare, plângând cu lacrimi. A fost condus la Roma, și înhămat la carul de triumf al consulului Paul Aemiliu.

După această victorie strălucită, romanii conform unui vechiu sistem înțelept de cucerire, au acordat locuitorilor macedoniei număroase drepturi de administrație și conducere, obligându-i numai la un impozit și la alte îndatoriri, cari nu erau tocmai așa de grele.

Decarece macedonenii s'au răsculat pentru a scutura jugul roman, atunci senatul roman a dispus, la 148 înainte de Hristos, transformarea Macedoniei în provincie romană, cu guvernator și alți funcționari trimiși din Roma și cu administrație și justiție romană.

Treptat, treptat, romanii au întins stăpânirea în toate direcțiunile, așa încât în timpul împăratului roman Tiberiu, la 50 de ani aproape după Hristos, întreaga Peninsulă Balcanică a fost cucerită de armele romane.

Intențiunea romanilor a fost ca să asigure pentru eternitate dominațiunea lor în această parte. Dovadă sunt număroasele orașe ce au întemeiat și progresele culturii și civilizației romane, cari se întindeau dela țărmurile Adriatice și până la Bizanț, și dela nordul Greciei până la Dunăre.

Astfel în Bulgaria de astăzi, care pe atunci se numia Moesia-inferior, au fost înființate orașele Novae (Șiștov), Durustorum (Siliștra), Troesmis (Iglița) și altele. Număroase ruine de cetăți sunt de pe vremea aceea. Traian a înființat orașul Marcianopolis, după numele surorii sale Marcia, Nicopole (astăzi Nikup, aproape de Târnova), după ce a învins pe daci, a ridicat un trofeu la Adam-Clisi în (Dobrogea), a construit o șosea largă, străbătând munții Balcani, care până astăzi se numește Troianova vrata. Orașul Adrianopole, a fost înființat de împăratul Hadrian. În Serbia de astăzi, care pe atunci se numia Moesia superior, romanii au înființat orașe și au clădit monumente, așa de număroase, încât s'ar putea zice, că făcea ca și Dalmația, parte din corpul Italiei.

Numeroase colonii venite din Italia s'au așezat în diferite părți. În Macedonia s'au stabilit 5 colonii, la Buthrontum, Byllis (Kaikalii, Epir), la Pydna, aproape de Caterina. Împăratul August a stabilit o colonie însemnată aproape de Seres și Drama. Săpăturile ce s'au făcut de curând dovedesc, că era acolo un întreg ținut de colonii romani.

Un oraș nou a fost înființat la câteva ceasuri depărtare de Preveza, numit Nicopole, cu coloni din Italia. Orașul Stobi (Pusto-Gradsko), a fost declarat de municipiu cu aproape aceleași drepturi ca și orașele din Italia.

Romanii au făcut o șosea care pleca dela Durașo, trecea prin Elbasan, Ohrida, Bitolia și ajun-

gea la Salonic, iar de acolo pe lângă țărmul Mărei, ajungea la Bizanț. Pe această cale, numită Via Egnatia, porniau armatele romane din Italia și se răspândeau în toate direcțiunile din Peninsula Balcanică.

Cultura și civilizația romană din Orient era la nivelul culturii și civilizației ce era în Italia pe acele vremuri.

Dar cea mai însemnată operă romană făcută în Orient a fost mutarea capitalei imperiului roman dela Roma la Bizanț (anul 323 după Hristos), care de atunci s'a numit Constantinopole, după numele fondatorului împăratul Constantin cel Mare. De atunci s'a întemeiat imperiul roman de Răsărit, care s'a numit mai târziu și imperiul bizantin.

Este oare nevoie să arătăm, că grecii în propaganda și istoria lor susțin, că acest imperiu a fost imperiu grecesc, că Constantin-cel-Mare, Justinian au fost din neamul lor? Ne mărginim să spunem, că până la începutul secolului al VII-lea, adică până la 600 de ani și ceva după Hristos, acest imperiu era pur roman. Limba de comandă în armată era limba romană, în tribunale, biserică, școală, prin case, pretutindeni se vorbea limba romană. Era limba statului, întrebuintă de sigur cu mult mai mult de popoarele supuse, decât se întrebuintează astăzi limba turcească în imperiul sultanilor, pentru faptul, că romanii au domnit peste 700 de ani în Balcani, cu o civilizație și o cultură, neîntrecută pe acea vreme. Așa de mult s'a romanizat Peninsula-Balcanică, încât erau episcopi, cari predicau în limba latină, precum la Niș, la Sofia, la Bitolia (=Heraclea Lynchestis), Salonic etc.

Mai mulți împărați au fost originari din elementul roman din dreapta Dunării, precum au fost împărații Constantin și fiul său, Constantin cel-Mare (din Niș), Jovian din Singidonum (Belgrad), Leon I, Justin I, și marele Justinian, împăratul Galeriu, a fost originar din Sardia (Sofia), Claudius din Dardania (vilaetul Scopia).

Slavii susțin că Justinian a fost din neamul lor. Se numia Uprauda (Dreptate). Această părere este cu totul greșită. Este așa de falsă, încât n'are nevoie de a fi combătută. Uprauda este un nume apocrif, pe care slavii l'au dat mai târziu lui Justinian. Nici un împărat n'a luat măsuri mai grozave de apărare contra slavilor ca Justinian. Soția sa se chema Lupacina, curat latin, slavii susțin că se numia Liubakina (=iubită).

Ceva despre loterie.

Sunt 10 ani de când s'a sistat loteria cea mică, care era o adevărată plagă pe capul oamenilor. Îndată însă s'a introdus în locul ei loteria de clasă, numită așa fiindcă constă din 6 clase. Azi avem a 20-a loterie de clasă regească ungară. În decurs de un an adică numai 2 loterii au loc. În fiecare lână e sortare și un grup al loteriei ține 6 luni, apoi începe din nou. La început au fost emise numai 100.000 losuri dintre cari jumătate (50.000) erau câștigătoare, iar jumătate rămăneau în urmă. Din cele 50.000 losuri ce câștigă abia sunt 20 cu câștiguri mai mari. Celelalte câștigă banii ce i-am plătit.

Planurile însă sunt foarte frumoase și construite într'un mod seducător, așa că numai după un studiu mai profund ne convingem despre probabilitatea colosal de mică a câștigurilor. Clasa primă e mai ieftină ca să prindă astfel chef mai mulți căci după ce am jucat în clasa primă îl țin și în clasa a doua căci probabil am să câștig acolo, până ajunge la a șasa.

Cam așa în felul acesta se cugetă oamenii. Toate statele culte au șters acest metod de a îmbogăți oameni. Loteria demoralizează. Oamenii se dedau să joace și la cei mai mulți probabilitatea de a câștigă trece ca siguranță.

Aici deja omul își pierde pofta de lucru, își neglijează afacerile și își pune la loterie și cel din urmă finic, mai apoi ajunge la sapă de lemn. Toate acestea le-a constatat Franța, Germania și alte state, unde s'au șters prin lege loterile de felul acesta.

Statul nostru în ce privește cultura este inferior de tot, căci cele 100.000 de losuri s'au dovedit puține și azi avem 125.000.

Statul nu voiește să șteargă loteria. N'o șterge fiindcă are un venit anual de cel puțin 4 milioane coroane. Dacă un stat nu știe să-și asigure ve-

nite pe altă cale, își dă testimoniu de pauperitate.

O societate pe acții a încheiat contract pe 20 de ani cu statul. În fiecare an stoarce 32 milioane coroane societatea aceasta dela public. În zece ani a stors 320 milioane și tot atâta va stoarce și în cei zece ani ce urmează. Societatea s'a îmbogățit deja până acum. Și-a edificat palate mari, pompoase, plătește dividende ca nici o altă întreprindere.

Suntem convinși că nu rentează a ne arunca banii pe losuri și totuși jucăm. Eu cred că publicul niciodată nu se va putea desvâța de losuri cât timp există loteria, și oricât am scrie contra ei i-am face reclamă mai mare. Cunosc multe cazuri, când țărani de-ai noștri au venit la Pesta pentru a și ridica câștigul de câteva mii și când colo n'au câștigat nimic.

Epistola eră scrisă în o limbă românească așa de pocită, încât abia am înțeles-o eu, care cunosc treburile losurilor. În epistolă i se explică — intenționat rău — că ce câștiguri mari poate câștigă, iar bietul român a înțeles că a câștigat. Când a ajuns în Pesta s'a ales cu spese de călătorie și bani risipiți pe losuri. Nu sunt prieten ai loteriei și sfatul ce-l pot da este sfatul dlui Osvadă dat în un număr al »Tovărășiei« »Să lăsam să joace la loterie ceice n'au ce pierde«.

Și fiindcă după cum am amintit și mai sus, e greșit a crede, că scriind contra loteriei desvâțăm publicul de a juca și fiindcă am date, cari dovedesc ca românii încă sufer de patimă aceasta, cred că ar fi bine dacă un institut ar lua această operațiune de bancă — dealicum rentabilă — în mână.

Motivul prim e, că dacă câștigă străinii dela români banii, de ce să nu câștigăm noi, mai ales prin noi clientela ar fi informată conștient și într'o limbă românească la înțeles.

Al doilea motiv e că numai în felul acesta am putea întru câtva să desvâțăm publicul de a și arunca banii pe losuri când am avea toți jucătorii în mâna noastră.

Și s'ar putea face ușor fiindcă nu-i împreună lucrul cu nici un risc. Losurile se pot lua în comisiune, cele vândute se țin, iar cele nevândute se trimit înapoi cu altă ocaziune îni voiu permite a arăta venitele cele au băncile, cari se ocupă cu losurile de clasă și cu vinderea și cumpărarea celorlalte losuri, cari trec ca hârtii de viaoare.

Simion Popescu.

NOUȚĂȚI.

A R A D, 5 Iunie n. 1907

— **Știri personale.** P. S. Sa Episcopul Aradului, I. I. Pap, pleacă mâne dimineața cu trenul accelerat la Budapesta, unde va lua parte la sărbarea iubilară de încoronare.

— **Clubul național german.** Fuzionarea celor patru partide germane n'a succes, dar s'a pus totuș bază clubului național german, fuzionând partidul german popular și agrar. Clubul are 51 membri.

— **Partidele boeme** sunt întrunite azi la Praga. Au călătorit aici și ministrii Pațac și Forst, să ia parte la pertractările, cari au de scop fuzionarea tuturor deputațiilor boemi naționaliști. Dacă aceste tratative vor fi urmate de rezultat, atunci din 108 deputații boemi, 70—80 vor fuziona, abstrăgând pe socialdemocrații. »Narodny Listy« invită pe toți deputații slavi să fie solidari la alegerea președintelui camerei și la alegerea comisiilor și să se înțeleagă cu privire la orice chestie de natură națională.

— **Știre redacțională.** Cu începerea acestei luni, corespondentul nostru în Budapesta este iarăș dl Ghiță Pop. Dl S. Dan pleacă la Viena, împlinind acelaș rol, după deschiderea Reichsrathului.

— **Vremea** s'a răcorit binișor pe tot teritoriul comitatului, unde ploauă, mărunț și des, deja de trei zile. În odaie avem 18 grade căldură (Celsius), iar afară temperatura a scăzut până la 14 grade.

— **Marile manevre** în anul acesta în Ardeal se vor face în regiunea Ocna-Sibiului, Blaj și Dicio-St.-Martin.

— **Un răspuns** Acelora cari au crezut de cuviință a-mi adresa urâte cuvinte, neiscălite, pentru atitudinea ce am luat în răspunsul dat »Răvașului«:

Nu am bătut în retragere și nu am avut nici un »motiv« de a bate în retragere. Numai nu am voit să mă tăvălesc și eu în murdara groapă a personalităților — și am ținut să păstrez imparțialitatea. A recunoaște o mică greșală, în ciocnire, nu înseamnă ați »trage coada între picioare«. Dealtmintelea, pentru cine nu a înțeles ironia în a răspunsului, eu nu pot avea explicații.

»Cruciade« n'am de gând să pornesc în contra nimănui. N'avem pământ sfânt de recerit, și nu am putere.

Și terorismul celor de o părere cu mine sunt tot așa de hotărât a nu-l suferi, ca și al celor de părere contrară. S. Dan.

— **Comisia de examene.** Dl dr. Iosif Siegescu, profesor la gimnaziul de stat din cercul V. a fost numit comisar al guvernului pentru examenele dela preparandia gr.-or. română din Arad și preparandia de stat din Timișoara. — Examenle se vor ținea în 15 Iunie la Timișoara și 26 Iunie la Arad.

— **Bietul Kossuth** nici acum nu se poate reculege de rușinea ce a pățit cu șusterii din Budapesta. Pentru a-l mângâia, diferitele »asztaltársaság«-uri și alte cercuri de domoală petrecere pe lângă cana cu vin, îi trimit adrese de asigurându-l de neclintita lor aderență.

Intre alții ieri l'au mângâiat micii croitori... Lucrul naibii însă: pe când vorbea Uimann Náczi, că a intrat în sală și croitorul Pócza Péter, care-i spusese și el lui Kossuth buchile. Acesta voia să dovedească șarlataniile guvernului tuliparist, dar »colegii« cari erau acolo mai din vreme și consumaseră bineșor, s'au însuflețit așa de tare pentru fiul lui Kossuth, că pe Pócza l'au făcut tot cu dungi albastre pe piele.

După ce l'au dat afară pe Pócza Péter, bine garnisit, au urmat ședința și între patriotice aclamări au votat lui Kossuth încredere... Cu o condiție însă: să-și comande la ei — nădragii!

— **Se licitează leii lui Barabás.** Ziarele din Budapesta aduc știrea, că la 7 c. ora 1 după amiază judele cercual al arondismentului VIII din capitală a fixat licitație în grădina zoologică și botanică, deoarece societatea care ține grădina a căzut în faliment, neputând plăti 3000 coroane altei societăți. (Utazási vállalat).

Se știe că președinte al grădinei este Barabás Béla... Oare ce se va face marele politician, care lăpădându-se de »pisicile miorlăitoare« dela Arad (cum a numit pe kossuthiștii de aici), pierde acum și »leii din capitală«, între cari spunea că duce lupta pentru — nație?!

— **Adunarea extraordinară de fonduri în Năsăud** s'a ținut — scrie »R. B.« — Joi în 30 Maiu, fiind de față 32 membrii. După o discuție temeinică de 4 ore s'a luat la cunoștință raportul delegațiunii de 20, aleasă în 1905 în chestiunea stipendiilor, s'au aprobat pașii de până acum și s'a dat absolutul, iar pentru viitor s'a ales o delegațiune de 9, care să facă toate dispozițiile ce va afla de lipsă și de aci încolo. Din această delegațiune fac parte membrii: Dr. D. Ciuta, Ciril Deac, Gerasim Domide, Ioan Păcurariu, dr. Vasile Pahone, dr. V. Onișor, dr. D. Longin, G. Scridon, Emil Domide.

— **Notar român care pângărește sărbătorile creștine.** Ni se scriu următoarele: Notarul Ioan Pocioian din Remetea-Luncă în ziua sfinței sărbători Constantin și Elena, a năvălit cu antistia și servitorii comunali în comunele Remetea-Luncă și Rachita și a strâns oamenii în aceasta zi de sărbătoare mare, care până acum s'a serbat în această comună, cu cea mai mare sfințenie, ca să-i facă robotă (clacă) la săpatul cucuruzului, și astfel bisericile au rămas goale în acest an la această sărbătoare, pe când în anii precedenți erau țicșite de credincioși.

Ne-am bucurat, că am ales notar de limba și legea noastră, dar ne-am înșelat, căci dânsul strică religia, este sufletul pierdut. Creștinul adevărat.

— **Antidol** este medicamentul cel mai bun contra durerii de cap, migrenă, trocnă. Pentru efectul admirabil a fost premiat la expoziția de igienă din Paris, Londra, Berlin și Bruxelles cu medalia de argint. Medicamentul nu trebuie beut, ci pe palmă pus și sorbit. O sticlă de

Antidol costă 1.20 cor. Se capătă în toate farmaciile și în laboratorul chimic a lui Vilmos B. Debreczen.

— **Nefericire.** Pentru cine e robit cu totul de patima beției, un medicament neîntrecut, ce poate să-l împiedice și desvețe dela aceasta patimă distrugătoare și omoritoare de viață prețuște foarte mult. Atragem atențiunea asupra inseratului farmacistului Frankl Antal din Seghedin, ce-l publicăm sub titlul »Am fost bețiv.«

— **Fața fragedă și mâna albă** este de cea mai mare importanță pentru frumsețea femeilor. Astăzi fiecare damă folosește numai cremă Marta și săpun Marta, fiindcă numai aceste s'au adevărat ca adevărat bune în contra pișturilor, petelor de ficat, coșuri, miteseri, roșeața mânilor Dă feții și mânilor frăgezime și culoare albă ca zăpada Prețul unui borcan cremă Marta costă 1 cor. o bucată săpun 70 fil. Se poate comanda la singurul preparator: Tórnay Imre și Wachsmann Jenő, droguerie și parfumerie în Szabadka.

Dela judecătorii și tribunale.

»Renașterea« scrie: »Săptămâna aceasta din nou ne-a onorat procurorul cu o acuză contra foaiei noastre. În Nr. 18 al »Renașterei« a apărut o mică notiță, prin care s'a atras atențiunea alegătorilor dietali, ca să se intereseze de cu bună vreme, ca să fie luați în lista alegătorilor. Publicarea acestei notițe a adus pericol asupra patriei, din care cauză procurorul, îngrijat de soartea țării, imediat a poruncit autorităților polițiene, ca îndată să cheme înaintea lor pe proprietarul foii, pe dl dr. Nicolae Ionescu, și să-l tragă la răspundere, că a comis înspăimântătoarea crimă. Cât de curând se va ținea pertractarea, pentruca prin pedepsirea celui vinovat, domnul procuror să-și recapete liniștea, că a delăturat pericolul, ce amenință patria. — Cum se fac oamenii de răs«...

Economie.

— **Sămănăturile.** Ministerul de agricultură a publicat rapoartele despre starea sămănăturilor până la 1 Iunie. Deși se constată, că de câteva zile încoaci ploile abondente ce au căzut, au făcut mult bine, totuși în ce privește sămănăturile de toamnă, grâul mai ales, vom avea un an mult inferior celui trecut. Intre Dunăre și Tisa, și în Banat, grâului i-a mers foarte rău în primăvară, așa că în țara întreagă recolta grâului este evaluată la 31,037.800 maji metr., până ce în anul trecut, la aceeaș dată, grâul se evaluase la 39.000.423 m. m., iar în 1904, la aceeaș dată, 34 milioane m. m.

— **Săcara** e evaluată la 9,934.00 m. m. (față de 14,150.811 m. m. în 1906), orzul la 12,809.300 m. m. (față de 15,185.554 din anul trecut), ovăsul la 11,338.800 m. m. (față de 12,734.349 m. m., cât a fost recolta anului trecut.

Despre porumb, (cucuruz), rapoartele sunt foarte bune: e speranță să fie un rod cum n'a mai fost de mult.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 4 Iunie 1907

INCHEEREA la 12 ORE :

Grâu pe Oct. 1907 (50 klg.)	10.41—10.42
Secară pe Oct. 1907	8.73— 8.74
Orz pe Oct. 1907	7.05— 7.06
Ovăș pe Mai	— — —
Cucuruz pe Iulie 1907	6.05— 6.06

INCHEEREA la 5 ORE :

Grâu pe Octomb. 1907	10.45—10.46
Secară pe Oct. 1907	8.74— 8.75
Orz pe Oct. 1907	7.08— 7.09
Ovăș pe Mai	— — —
Cucuruz pe Iulie 1907	6.04— 6.05

BIBLIOGRAFIE.

— »Luceafărul«, Nr. 10, a apărut cu următorul sumar: G. Bogdan-Duică: Trei romane de Duiliu Zamfirescu. I. U. Soricu: Privighitoarei (poezie). I. Ciocârlan: Inimă de mamă (novelă). Dinu Ramură: Scrisoare (poezie). G. Murnu: Monumente antice din Roma (Forul Roman). Nic. A. Berindei: Comoara (schită). I. A. Bassarabescu: Cea din urmă lecție de A. Daudet (traducere). A. Seca: Resemnare (poezie). M. Cunțan: Cântecul meu (poezie). Cronica: Premiile Academiei, »Neamul românesc«, Sinoade, Bucovina. Fr. Damé, Boeri buni și boeri răi, Sim. Fl. Marian, Concertul renașterii de muzică din Sibiu, Pamflete. Posta redacției. Ilustrațiuni: Forul roman (două vederi). Un botez din comuna Șugag, Țărani din Vama-Buzeului.

Poșta Administrației.

Nicolae Moldovan, Cernoviș. Am primit 5 cor. ca abonament până 1 Iulie 1907. Pe un quartal acum e 6 cor. abonamentul.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.

Editor-proprietar George Nichin.

Mijlocul cel mai bun de înfrumșețare din lume!

Crema de față Regina

care pentru însușirea neîntrecută de frumșețare la expoziția din 1900 Paris a fost premiata.

Crema Regina curată în timpul cel mai scurt față de orice catifelată. Un borcan 1 cor. 40 fil.

Pudra Regina se recomandă ca cea mai bună dintre pudrele de pân' acum cunoscute. Se vind în culoare albă, roza și cremă. O șcutuță 1 cor. 40 fil.

Sapunul crema Regina

e sapunul cel mai bun de toaletă pentru înfrumșețarea feței. O bucată 70 fil.

De vândut în laboratorul chemical a lui

Temesváry József, apotecar

SZEGED, Petöfi Sugár-ut

și la Tőök József, apotecar, Budapest, Király utca.

Rosenzweig Róza

ATELIER DE CORSETE

furnisoare a curții ces. reg.

Oradea-mare (Nagyvárad).

Comande din provincie se săvârșesc după modele parisiene în 24 de oare.

Ori unde trimit agenți la dorință.

Catalog ilustrat gratuit și porto-franco.

„Laboratoire Cosmetique Matilde“

Contra catarelor cele mai învechite a le

ofticeii,

mai folositor e decât ori și ce altele **sirupul de brad Castillio.** Alină tusa, încetează asudările de peste noapte, patentează apetitul bolnavului, încetează scui-parea de sânge. Prețul unei sticle 2 cor. 40 fil. In casuri de tot grave și pilulele „Guajacolin“ o cutie 4 cor.

47 Klgr: cântărea dl Dr. Gera Attila din Volo-sánka, care din tuberculosă s'a vindecat prin sirupul de brad Castillio și de sirupul Hypophosphát

s'a Ingrășat de 130 Klgr.

Pentru anemici, femeii în galbina re, pe cari li doare foarte mult mijlocul spatelor, căror le slăbesc puterile la un lucru bagatel, pe cari consecvent li doare capul slabilor, cari doresc să se ingrașe și înfrască, cel mai bun medicament e „**SYR HYPOPHOSPH. Co KUN**“, recomandat de mai mulți medici. O sticlă 2 cor. 40 fil.

Epistole de recunoștință în schimbul timbrelor de trimetere pot da ori și cui. Iată câteva:

On. Dlu Kun István, farmacist în Hajduszovát. Vă rog a mi mai trimite o sticlă sirup de brad. Cu efectul celei lalte sunt deplin mulțumit. Cu stimă Nicolau Bogdan, paroch, Miclău-Lazur, u p. Drág-Cséke.

On. Dle! Lucrurilor publicate în ziar nu le-am dat crezământ până acum, dar de când am comandat dela Dta sirupul Hypophosphat, recunosc că și în cenusă se găsește mărgăritar. Ori și cui pot recomanda cu conștiința liniștită medicamentele D-voastre. — Dzeu să te trăiască, ca să poți lucra pentru binele omenimei etc. Alexandru Gera, preot gr.-or., conducătorul domeniului episc., Beiuș.

Fără mercuriu și plumb! Nestricăcios!

Doamnelor!

Dacă doriți o față curată, frumoasă și rumenă să-ți delături pistrui, petele de ficat, so întrebuințați

CREMA-ALIFIA-SAPUNUL PUDRA MATILDE 1 coroană. 1 cor. 60 f. 80 fileri. 1 coroană.

Dacă nu folosește, prețul se retrimite!

Nu mai mor porcii!

Pravul de porci (scris prin lege și sprijinit de stat) este o invenție epocală pentru economii. Cine o întrebuințează după îndrumările prescrise: porcul scapă și de boala cea mai primejdioasă și că cele scrisă nu formează reclamă, mă îndătoresc se dau prețul pentru fiecare porc mort, dacă întrebuințând acest prav, porcul totuși o murit. — O cutie 2 coroane.

Se capătă la farmacistul **KUN ISTVÁN** laboratoriu de medicamente cosmetice

„Laboratoire cosmetique MATILDE“ (intemeiat după modelul celui din Paris la 1895 în Budapsta)

HAJDUSZOVÁT 3a (lângă Debreczen).

Correspondență din România se recere în limba franceză sau germană.

Se nu mai suferi nimeni!

pentru că poți scăpa de ori-ce durere provenită din răceală prin vestitul

Spirit de ghiată (jégzesz).

E singura mângăiere pentru cei ce sufer de podagră ischiași și reumă.

Nu este numai un medicament indispensabil de casă, dar din cauza efectului grabnic și radical chiar o minune.

Dl învățător-director **Z. Szöke Albert** din Panczélcseh îmi scrie următoarele:

Spiritul de ghiată l'am primit cu mulțămărită; mi-a făcut o mare bucurie, că în trei rânduri și anume la o durere de măsea, la durere de stomach, la durere de înțepenirea gâtului și odată la durere da cap l'am folosit cu deplin succes. Il recomand călduros ori-și-cui, căci e o adevărată binecuvântare pentru cei-ce sufer.

Mai cer 3 sticle mari.

Durerea de dinți și de cap înceată deloc de el.

La oboseală, simț de slăbiciune, la esofarea după lucrul greu, la împunsături din coastă, la scrintituri, la dureri de stomach, de piept și la dureri de foale etc, după o singură frecare omul se simte ca de nou născut.

Minunatul **Spirit de ghiată** a întrecut D-Tale

toată așteptarea mea, drept aceea mai cer șese sticle mici din acest medicament escelent. Cu deosebilă stimă

Kékellő Josif László, paroch.

Dragă Dle apotecar! Binevoește a-mi trimite cu rambursă șase sticle mici din vestitul

Spirit de ghiată (jégzesz)

cu întoarcerea postei; căci au un efect foarte bun și se pot folosi cu un mare rezultat: și-l recomand foarte călduros ori-și-cui.

Dumnezeu să trăiască pe inventatorul spiritului de ghiată.

Atkár Bander Gábor, mäsar.

E cu neputință a înșira nenumăratele epistole de recunoștință și mulțumită, prin cari e laudat **spiritul de ghiată.**

Aceste puține specimene dovedesc escelența și marea lui răspândire într'un timp foarte scurt, încât deja are și imitatori.

Inventatorul și unicul său fabricant este:

Szémam Ágoston

apotecar

HATVAN.

3 sticle mari sau 6 sticle mici trimit franco ori-unde.

Prețul: 1 sticlă mare 1 cor. 20 fil., sticlă mică 60 fil.

Fie-care sticlă e sigilată și numele inventatorului se află atât pe sticlă, cât și pe avisul de folosință.

Pe postă se numai 3 sticle mari sau 6 sticle mici se poate trimite.

Să ne ferim de imitațiuni.

GROSZ NAGY FERENC

farmacie și laborator de articole cosmetice

DEBRECZEN, colțul străzii Șa

recomandă cele mai renumite medicamente ale sale.

132 de ani cu bun renume!!

Hajdusági Bajuszpedró.

Pomadă de mustață DE HAJDUSÁGI!

Mustața e frumoasă dacă întrebuințați

pomada Hajdusági

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea mustațelor, pregătită din materie neunsuroasă. Efectul se vede foarte iute și cu siguranță. Se trimite în 3 borcane cu 2-15 Cor. Pe lângă rambursă gratis

Védjegy.

Mai mulți de o mie de medici renumiți comandă și comandă pacienților

Balzumul reșesc

contra podagrei și a reumei recunoscut mai bun medicament de treaga lume.

O sticlă 2 cor. In provincie 2 cor. 50 fil. 3 sticle 6 cor. 65 fil. lângă rambursă gratuit. Medicament îngăduit de către ministrul de interne

CREMA FAY. O mare bucurie poate fi pentru dame, că au inventat un medicament, unicul, ce nu-i strică pentru pielea feței.

Știind că toate alifiile de până-acum pentru înfrumșetarea feței erau stricăcioasă, după multă străduință mi-a succedat, se inventez un medicament nestricăcios. Nu conține mercuriu, prin urmare:

- Crema Fáy** e unica nestricăcioasă contra pistruiilor, puștilor și alte boale de piele.
- Crema Fáy** dealătură ori ce beșicătură, peclugini și ce pată.
- Crema Fáy** face să dispară sbărciturile, fața pielii o face fină și mai curată.
- Crema Fáy** nu conține nici plumb nici mercurul, și nu e stricăcioasă.
- Crema Fáy** nu conține materii unsuroase, e în formă de spumă cu miros plăcut și nu face să lucească fața.
- Crema Fáy** se poate folosi și ziua, deoarece nu conține soare și suplinește bine pudra.

Un borcan de **CREMA FÁY** 1 cor. Săpunul Crema Fáy, regeste punurilor de toaletă: 1 cor.

Pudra Fáy întrebuințată cu crema cu tot redă feței o face frumoasă, purpurie. O cutie 1 cor.

Pentru sulemenirea feței corespund trei culori, roșie, galbenă și albă. Dacă se aplică în schisă nrul 8, roșie nrul 13, deci la comande rog să vă provocați la m. Acestea alifiu sunt atât de naturale, încât ori cine le poate întrebuința se observa însă. — Uu borcan 4 cor.

Apă de pistrui. Cel mai bun medicament pentru delaturarea pistruiilor este cel mai bun medicament admirabil, căci îndată redă culoare curată, și nu-i stricăcios. Prețul unei sticle 1 cor. 20 fil. de fiară pentru aceasta apă 80 fileri.

Medicament pentru vopsirea părului brunet și negru. Efect la moment. O singură vopsire e îndejuns, curăță și rău sau mustața o lună să albă culoarea ce-o dorește. Nu înasprește. **O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor.** e de ajuns pe un an întreg.

Picturile Senega pentru piept. (Contra tusei astucei.) — Iam deosebi pe vremea, când e noros mulți sufăr din tusa, respinare gulară, astmă, nădușeală etc. Aceste boale il istonesc pe om în grad, că de multeori abea poate să doarmă, asudă, are dureri de spate. De toate acestea se poate mântui ușor, dacă întrebuințează **picturile Senega pentru piept.** Prețul unei sticle 1 cor. 40 fil.

Blenorrhin este cel mai bun medicament pentru boale venereale atât la bărbați cât și la femei. In o săptămână deplină însănătoșare chiar și la morburile vechi. Mare deosebi pe din afară cu inscripție »Coloniale«. Prețul unei sticle cu cele mai multe ce ajunge se vindece pe femeie sau bărbat, 3 cor. 50 fil.

Pilule Resanguin, unicul medicament în caz de nereglă menstruală, periodică, la dureri ascunse și la durerea de acest soi. Inceată durerile, la moment redă sănătatea. — borcan 2 coroane.

Picături indiane pentru dinți alui NAGY. Frumusețea gingivalelor cu ele se vede în momentul când se aplică. — 70 de fil.

FARMACIA

GROSZ NAGY FERENC DEBRECZEN.

Comandele pentru liferarea se face cu reîntoarcerea în întregă țara.

Băile alcalino-muriatice de la Sângeorgiu-român

(Oláh-Szt.-György, Besztercze-Naszód m.)

pentru cantitatea mare de carbonat de sodiu, clorure metalice și acid carbonic întrec cele mai renumite ape minerale din Europa. Să aplice ca cură de băut cu cel mai mare succes la toate boalele acute și cronice de stomac și intestine, la obstipație cronică, la hyperæmie de ficat, la disolvarea pietrelor de vezică, biliare și de rinichi, la haemoroide, la blenorhoe (triper) și catare de uter, la afecțiunile catarale ale căilor respiratoare, la debilități nervoase (neurasteniă, histerie), la reumatisme și podagră, la scrofulă. Ca baie (scaldă) influențează minunat resorbirea exudatelor pleuritice, peritonice, uterine, etc., precum și la deosebitele boale de piele.

Sesoul începe la 15 Iunie și ține până la finea Septembrie 1907.

O mulțime de odăi corespunzător mobilate stau la dispoziția publicului în preț de 1 cor. până în 4 cor. — Bucătăria foarte bună și ieftină. — În salonul de cură sunt disponibile jurnale, bibliotecă, etc. — Parc și alei pe terenul băilor. — Locuri de excursiune în înalții munți din vecinătate. — Muzică permanentă.

Prețul pentru o scaldă caldă 1 cor., a unei reci 40 fil.

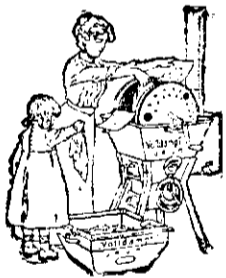
Ultima stațiune ferată e Ilva-mică (Kisilva), unde în orice timp stau trăsurile omoade la dispoziția publicului

Medic de scaldă: Dr. WILHELM BUACKER.

Prospecte la cerere se trimit franco.

Direcțiunea băilor.

Catalog de prețuri se trimite la dorință.

Mașina de spălat cu
aburi („Teligöz“)
sistem JOHN.

Cea mai perfectă mașină de
spălat a actualității!

În raport cu spălatul
cu mâna, se economisește
75% din timp,
lucru, săpun, sodă apă
și combustibil.

Rufele
se cruță.

Aparat de spălat, fert,
aburit și desinfectant
totodată.
Ocupă loc mic.

Garanție: se trans-
poartă pentru în-
cercare fără nici
un obligament.

Deposit stabil:

Póhm János

ferărie.

ARAD, Szabadság-tér.

Catalog de prețuri se trimite la dorință.

Înștiințare!

Am onoare a atrage atențiunea onoratului public, că

am deschis și am arangeat din nou

► **grădina mea** ◀

din Micălaca de pe terenul nou.

Recomand în atențiunea onor. excursioniști mai ales bucătăria mea unguerească, mâncările calde și reci.

În zilele de lucru și Dumineca în grădina cântă lăutari din Arad excelenți.

Popicăria din nou renovată.

În localul meu plăcut, familiar servesc onor. vizitatori cele mai bune vinuri de deal și bere proaspătă din ghițărie cu prețurile cele mai ieftine și prompt.

Solicitând părtinirea on. public

rămân cu distinsă stimă:

Lázár Péter,

restaurator în Micălaca nouă.

Am onoare a aduce la cunoștința onoraților cumpărători, că prăvălia

Masztig P. és társa

de pe piața Andrássy Nr. 22, în Arad am cumpărat-o noi și o vindem sub firma noastră.

Cu distinsă stimă:

PFEIFER PÁL és TESTV.

Prețuri fixe ieftine!

Batiste 1/2 duzină cu 3 ajururi de în 1.75 cr.
Ciorapi de ață brodați cu mătase 75 cr.
De flori fără cusătură, dela 55 cr. în sus.
Albituri de mătase de damast. Cele mai fine stoffe de lână și de spălat.
Zefir frumos 60 cm. lat cu 13 cr.
Cămăși de damă frumoase de șifon spălate, cu 95, 1.20, 1.38 cr.

Delainuri de spălat frumoase 19, 23 cr.
Prosoape fine de frotat 65, 75, 1.10 cr.
Bluse frumoase brodate 88, 1.20 cr.
Ciorapi fini de ață ajour 65, 75, 85 cr.
Cămeși de zefir englezesc fabricația proprie cu 1.85 cr
1/4 duzină ciorapi bărbațești 50 cr.
Cravate elegante de pichet 1/4 duzină 50 cr.

Ismene scurte 56, 75 cr.

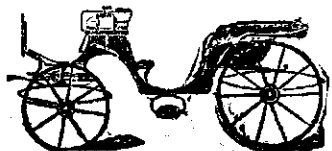
Mănuși de ață și de mătase lungi, perechea cu 25, 35, 45, 55 cr. în sus.

Umbrele de ploaie și soare fine.

Lucruri de mână imprimate și începute cu toate prețurile convenabile.

Prăvălia centrală în Budapesta: Ferenciek tere 4, și Egyetem-tér 5.

S lănină, unsoare
și tot felul de articole
de cârnățarie
pe lângă prețurile cele mai avantajoase
se poate câpăta zilnic în băcănia lui
Garay Károly
Arad, piața Boczkó nr. 2.

FABRICĂ DE TRĂSURI alui

Vadász és Grósz

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

aranjată pentru putere electrică.

Iși recomandă trăsurile de fabricate de
rangul prim, care se află permanent
în deposit.

La expoziția din Oradea-mare au fost premiate.

Telefon pentru întreaga provincă nr. 445.

La dorință se trimite preț-curent gratuit
și franco.

**Cea mai mare și mai
ieftină firmă de gră-
dinărit din țară.**

200,000 bucăți de ultoi de vie, 200,000 bucăți
riparia, 100,000 bucăți pomi frumoși și cuco-
roană, 200,000 bucăți trandafiri nobil, 100,000
bucăți arbori de lux și cireși de lux se pot
câpăta cu un preț fabulos de ieftin, catalog
de specii și prețuri se trimit gratuit și porto
franco — irma

Yáradvelencei műkert. zeti és rózsatelep
Nagyváradon.

Telefon 545.

Adresa telegrafică: Reppmann, Arad.

Atelier de arhitectură alui

Reppmann Gyula

architect.

Cancelaria de arhitectură și întreprinderi de zidire:

Cancelaria filială:
ARAD, Weitzer János-u. 13
(peste drum de poșta principală).

Cancelaria principală:
BUDAPEST
Baross-utca 46.

Primește tot felul

de lucrări de birou în cadrul arhitecturii.

Planuri în stilul cel mai modern, precum și planul cheltueli-
lor, se angajază la prețuri ș. a.

Servește tot felul de lămuriri pe terenul arhitecturii.

Înștiințare!

Am onoare a aduce la cunoștința onora-
tului public consumator, cumcă

măcelăria mea

din Str. Florian am mutat-o de prezent în
Str. Aulich Lajos Nr. 16.

recomand totodată tot felul de preparate
din carne proaspătă de porc și roș pe on-
public să mă părtinească.

Cu distinsă stimă:

George Simandan
măcelar.

Lucza József

cureșitoarele de rochi chimica și gouvrat
SEGHEdin, strada Laudon nr. 9.

Rochi pentru dame, haine bărbătești și
de copii, îmbrăcămînți preoțești, uniforme
militare.

OBIECTE PENTRU CASĂ

perdele, fețe de masă, cuverturi, broderii,
stife de mobile, mănuși, umbrele și tot
felul de obiecte din faful acesta. Rochiile se
curăță întregi nedescusute, fără să-și piardă
culoarea, lustrul și fasonul.

Curățitul unei haine bărbătești 1 fl. 20 cr.
Micile reparaturi și călcatul hainelor dela
curățit, este gratuit.

Catifea și plūs, se primește pentru aburat.
Gouvratul se execută în felul cel mai
frumos și uimitor de ieftin. Curățitul che-
mic al perdelelor de dantelă, se execută cu
multă îngrijire.

Comandele din provincie, se execută
punctual și repede.

**Dacă vrei să cumperi
ghete bune și țititoare**

ne lângă prețuri ieftine

să te adresezi la pantofarul

Gzernócky Mihály

ARAD, str Kossuth nr. 67

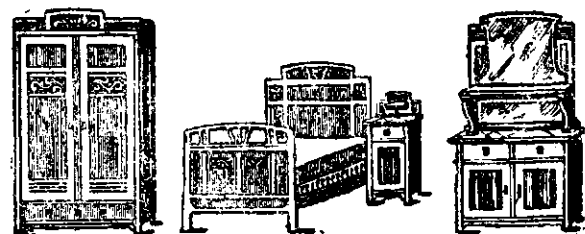
care are mare asortiment de ghetă preșă-
tite de el însuși.

Comandele după măsură se fac prompt și ieftin

Am fost bețiv în totdeauna pânăce
n'am folosit medi-
camentul contra beuturii alui Frankl
Azi mă în torc cu scârbă dela ori
ce beutură spirtuoasă. K. M. casa p.
Acest medicament n'are nici gust, nici
miros. Se poate pune în ori și ce beu-
tură spirtuoasă. Sănătății nu-i stricăcios.
Un flacon întreg 5 coroane. Acest me-
dicament nu se poate procura și nu se
poate câpăta nicăiri, decât în farmecia
lui

FRANKL ANTAL
(Szeged, Felsőváros
nr. 20)

Fabrică de mobile.

Cel mai ieftin isvor de a procura mobile
e în **TIMIȘIORA.**

Mare magazin cu tot felul de **mobile**
pentru **miresc, dormitoare,**
saloane, cafenele, hote,
luri etc., dela cele mai simple până
la cele mai elegante.

Primește tot felul de aranjamente pentru
biurouri de cancelarii și bolte, pregătirea
meselor de biliard după deseme date sau
planuite și desemnate de mine; nu altcum
și tot felul de lucruri și mobile pentru edi-
ficii cari aparțin branșei măsuritului.

Onoratul public poate fi sigur de lucruri
solide și serviciu prompt.

**Mobile se dau și pe lângă preț plă-
tibil în rate lunare.**

În așteptarea comandelor, rămân

cu deosebită stimă:

FORMAYER ALBERT

fabricant de mobile în

Temesvár

Oravicza

Gyárváros, 3 király-u. 6.

Fű-utca.

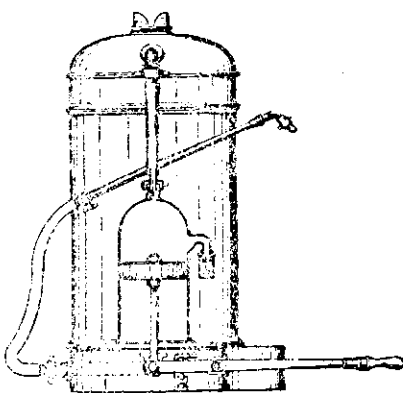
Nou! INDUSTRIĂ MAGHIARĂ! **Nou!**

Succesul universal al unei
inventatii maghiare!
Descoperirea lui LUGOSI FERENC

A cutreerat deja lumea întreagă și
o folosesc cei mai renumiți proprie-
tari de vii

Stropitoarea de vii

fiindcă e cea mai bună, cea mai perfec-
tă din timpul preșent și se economisește
mult timp și materie, nu se strică,
garanție pe 5 ani.

Singurul fabricant:

Lugosi Ferenc în Czegléd.

Nou! Catalog de prețuri gratuit și porto franco. **Nou!**

Cele mai bune stropitoare de vii ale prezentului.

Negustorilor prețuri reduse.

Cel mai frumos loc de vilegiatură
în ARAD.

Să nu negligeze nimeni de a merge

în chioscul de nou re-
novat din
Parcul „Baross“

unde stă la dispoziția onor. public

 Buffé rece
și **Cofetăria.**

Zilnic cântă lăutarii dela orele 5.— Atât pre-
țurile buffetului cât și ale cofetăriei sunt cele mai
moderate și astfel întru toate acestea cere părți-
nirea

Mihályi Gyula, cofetari.

Numai articole bune

se pot căpăta la

HEGEDÜS GYULA

prăvălie de parfumuri, rechisite de barberie în Arad
ANDRÁSSY-TÉR 15.

Mare asortiment de rachete veritabile englezești pentru
tenis și mingii, folbaluri, mingii de gomă, coșuri de călă-
torie, cosmeticuri franțuzești și englezești.

Hopp Károly

cancelarie tehnică

ARAD, STR. SZÉCHENYI Nr. 5.

Planuri și execuții: Pentru provedere cu apă
și iluminare ^{prosum} și pentru colonii de motoare etc.

REPREZENTANȚA

fabricelor de specialitate de prima
calitate.

Vânzare de saci și ponve.

Institut de a împrumuta saci.

Am onoare a aduce la cunoștința firmelor agricole și a agronomilor din lec și din împrejurime, că
în a. c. la 1 Iunie

în Arad, Boros Béni-tér 1, lângă ferăria lui Hartmann Samu, în casa dlui dr. Sever Ispravnic

am înființat un institut pentru a împrumuta saci

unde **50,000** de saci stau la dispoziție.

În aceeași localitate mă ocup cu vinzarea a tot felul de saci și ponve, precum și cumpărare de saci de
tărîțe și făină odată folosiți.

Braun Miksa.

≡ Cumpărare și vinderea de saci de făină și tărîțe folosiți. ≡

AMESTEC DE CAFEA PRĂGITĂ INDIANĂ

e cea mai bună, cea mai aromatică, cea mai cercată și totuși cea mai ieftină cafea dintre toate cele cunoscute până acum.

Se capătă în ARAD numai a

Rothstein Mór

Telefon 350. pǎvălia de delicatese și spece ie „La pisica neagră” Telefon 350

Arad, piața Szabadság nr. 3.

Aduc la cunoștința onoratului public cumpărător, că amestecul de cafea făcut de mine, va fi compus numai din **cafea nobilă de India sudică**, de trei ori pe săptămână, cu mașini de prăgit ale mele foarte comandate spre acest scop, chiar de aceia mă adresez cu aceia rugare către publicul din Arad și jur se binevoiască se facă la mine o încercare, să se convingă despre cele spuse.

Amestecul de cafea indiană pregătită, se poate căpăta în următoarele pachete: $\frac{1}{8}$ klg. 50 fil., $\frac{1}{4}$ klg. 1 cor., $\frac{1}{2}$ 2 cor.

Magazin mare de :

Vinuri de șampanie franțuzesti și ungurești,
liquor din țară și străinătate, precum tot felul
de articoli de specerie.

Acuma a sosit

Untura de pește proaspătă
de Norvegia

fară culoare și miros, calitate escelentă.

Prețul unei sticle 2 coroane.

Contra

supărărilor reumatice
este escelentă

Spirtul Reuma

incercat de atâtea ori cu succes.

Prețul unei sticle 80 fileri.

Se capătă calitatea originală în farmacia lui

Rozsnyai Mátyás

Arad, Szabadság-tér.

Nr. telefon 331.

Nr. telefon 331.

Cimbale

cu aparat intern de oțel, cu ton fermecător de frumos, cu ajustament plăcut liferează pe lângă rate și cu bani gata

fabrica de instrumente muzicale

a lui
VARGA ARPAD

MAKÓ

(Lădița de poștă nr. 31)

Preț curent mare și ilustrat se trimite gratis și franco.

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

BANI

pe moșii și case de închiriat din Arad

cu amortizație de 10—70 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, 4 $\frac{1}{4}$, 4 $\frac{1}{2}$, 4 $\frac{3}{4}$ și 5%, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de interese corăspunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipez speșele de intabulare, convertez datoriile de interese mari.

Resolvare grabnică, serviciu prompt.

SZÜCS F. VILMOS

Representanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritoriul comitatului Arad, orașului Arad, comitatului Bichiș, Gyula, Ciaba.

ARAD, Karolina-utca 8. (Casa proprie.)

(Lângă filiala Poștei.)

Primesc pe lângă onorar acuisitorii de afaceri abili și demni de încredere.

Au sosit becurile sistemul cel mai nou!

Cea mai nouă iluminare!

Becuri sistem „Auer” putere raselor de 100 lumini pe oră 3 fileri.

ARGINTURI DE ALPACCA.

Obiecte de ornare

din metal, porțelan și sticlă.

Modele de rame pentru icoane.

Telefon pentru oraș și comitat 451.

GEBHART TESTVÉREK, ARAD, Piața Andrassy 4

prăvălie de porțelan, sticlă, oglinzi, rame și candelabre, îndeprindere de sticlărie (Hotelul „Pannonia”).